

22. Lastensuojelutoimi¹⁾

Yleistä

Lastensuojelutyö jatkui v:n 1963 aikana aikaisempia suuntaviivoja noudattaen. V:n 1964 alusta voimaan tulevien elatusavun ennakosta ja avioliittolain muuttamisesta annettujen lakien täytäntöönpanoa koskevat valmistelutoimenpiteet pantiin alulle, koska täytäntöönpano suunniteltiin annettavaksi lastensuojelulautakunnan tehtäväksi. Uutena kenttätöyön muotona otettiin kokeiltavaksi ns. etsivä nuorisonhuolto. Tämän toiminnan tarkoituksena oli pyrkiä välittömään kosketukseen kaupungin nuorison kanssa sen käyttämissä vapaa-ajan kokoontumispaikoissa kuten rautatieasemalla, kahviloissa ja erilaisissa huvittelupaikoissa. Tehtävään palkatut kaksi huoltotarkastajaa ovat tämän aktiivisen työn lisäksi suorittaneet juopuneena pidätettyjen nuorten ensihuoltoon liittyviä tehtäviä.

Kertomusvuoden aikana tarkistettiin lastensuojelulautakunnan alaisten lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten toimintaohjeet. Näissä määrätään yleisesti, mihin laitostyyppiin laitos tai sen osasto kuuluu, sekä laitoksen paikkaluvusta. Lisäksi pyritään toimintaohjeella täsmentämään laitosten hoito- ja kasvatustehtäviä. Lastenkotien sijoituskomiteaa varten laadittu selvitys osoitti, että laitoksiin oli jouduttu sijoittamaan entistä vaikeampaa ainesta sekä että omien laitospaikkojen puute oli johtanut sijoituksiin varsin kaukana oleviin yksityisiin ja muiden kuntien omistamiin laitoksiin. Pääasiallisena syynä tähän alaikäisten hoitoa ja kasvatusta ajatellen epäterveeseen kehitykseen oli vajaamielishuollossa esiintyvä jatkuva hoitopaikkojen puute. Vajaamielisten tilapäiseen sijoitukseen oli edelleen käytettävä n. 1/5 lastenkotipaikoista. Lasten- ja nuorisonhuoltolaitoksiin pääsyä odottamassa oli vuoden päättyessä n. 50 lasta ja nuorta sekä vajaamielisiä n. 190 sellaista vajaamielistä, joita ei ollut saatu sijoitetuksi edes väliaikaiseen laitoshuoltoon.

I. Lastensuojelulautakunta

Lautakunnan sekä sen jaostojen ja johtokuntien kokoonpano. Lautakunnan kokoonpano oli kertomusvuonna seuraava: puheenjohtajana toimistopääll. Sulo Manninen, varapuheenjohtajana teol.tri. Veikko Päivänsalo, jäsenenä prof. Elsa Bruun, toiminnanjoht. Vuokko Hietala, ilmoituspääll. Anni Ikonen, toiminnanjoht. Laila Leskinen, yht.kuntat. maist. Sirkka Loimaranta, rva Maija Suosalmi ja arkkiaatri Arvo Ylppö;

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja lastensuojelutoimen kertomuksen eripainoksessa.

varajäseninä kansak.op. Eila Penttinen, sosionomit Raili Heiskanen ja Marjatta Forssén, prof. Paavo Heiniö, dos. Sakari Lahdensuu, varat. Göran Westerlund, terveyssisar Terttu Voipio, rouvat Martta Parkkari ja Impi Lojander; lisäjäseninä: dos. Saima Tawast-Rancken, opett. Margareta Aminoff, ompelija Malva Palo ja rva Lilja Dahl; varalisäjäseninä: varanot. Martta Manner, rva Hilma Karanterä, kontt. Svanvit Björkqvist ja siht. Maj-Lis Wahlberg.

Jäljempänä mainittuihin jaostoihin valittiin seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja jäseniksi: lastenhuoltojaostoon Päivänsalo, Leskinen ja Aminoff sekä varajäseniksi Manninen, Bruun ja Tawast-Rancken; suojelukasvatusjaostoon Manninen, Bruun ja Tawast-Rancken sekä varajäseniksi Päivänsalo, Leskinen ja Aminoff; väestöasiainjaostoon Ylppö, Hietala ja Palo sekä varajäseniksi Loimaranta, Suosalmi ja Manninen; elatusapujaostoon Loimaranta, Suosalmi ja Dahl sekä varajäseniksi Ylppö, Hietala ja Manninen; vajaamielishuoltojaostoon Ikonen, Leskinen, Bruun ja Loimaranta sekä varajäseniksi Päivänsalo, Manninen ja Suosalmi; itseoikeutettuna jäsenenä jaostoon kuului lautakunnan alaisten vajaamielislaitosten vastuunalaisena lääkärinä sosiaalilääkäri. Lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten johtokuntaan kuului puheenjohtajana Bruun, varapuheenjohtajana Päivänsalo sekä jäseninä Manninen, Leskinen ja itseoikeutettuna jäsenenä lastensuojelun toimitusjohtaja varamiehenään lastenhuollontarkastaja tai nuorisonhuoltaja. Vajaamielishuoltojaosto toimi vajaamielislaitosten johtokuntana.

Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa sairaala- ja sosiaalitointa johtava apul.kaup.joht. Eino Uski, lastenhuoltojaostossa fil.maist. Veikko Loppi, suojelukasvatus- ja väestöasiainjaostossa toimits. Lempi Lehto sekä muissa jaostoissa ja johtokunnissa toimitt. Eila Vuokko.

Lastensuojelulautakunnan alaisten lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten ohjesäännön mukaan lastenhuoltolaitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan tehtävät kuuluivat kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle.

Lastensuojelulautakunnan kokoukset. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 14 kertaa, jolloin pöytäkirjaan merkittiin yhteensä 241 (258) pykälää. Ilmoitusluontoiset asiakirjat merkittiin kokousten väliaikoina kertyneinä ryhminä pöytäkirjaan. Lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten johtokunta piti vuoden aikana 14 kokousta, vajaamielislaitosten johtokunta 13, lastenhuoltojaosto 16, suojelukasvatusjaosto 19, väestöasiainjaosto 24, elatusapujaosto 16 ja vajaamielishuoltojaosto 12 kokousta. Kaupungin kolmen sosiaalihuollon päätösvaltaelimen, huoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan ja lastentarhain lautakunnan yhteinen neuvottelukokous pidettiin Kaupunginkellarissa 26.11. Aiheena oli erityistyövoiman tarve kaupungin sosiaalityössä.

Tärkeimmät päätökset. Lautakunta päätti mm.: valita edustajakseen Lastensuojelun Keskusliittoon toim.joht. Arvi Heiskasen ja varalle siht. Kalervo Juurisen, nuorisotyölautakuntaan nuorisonhuolt. Kaarlo Helasvuon sekä Vajaamielisten Tuki-nimisen yhdistyksen omistaman Kankurinmäen kesäsiirtolan ja hoitokodin johtokuntaan siht. Juurisen (4.1. 17 §, 29.1. 32 §); vahvistaa lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten huollettaville suoritettavan kehotusrahan maksuperusteet (19.3. 92 §); oikeuttaa toimitusjohtajan myöntämään lupia vieraanvaraisuuden osoittamiseen laitoksissa (12.11. 206 §); asettaa jaoston laatimaan selvityksen asuntovaikeuksista huollontarpeen syynä (12.11. 207 §); määrätä lautakunnan alaisista laitoksista poistuvien huollet-

tavien vaateavustuksista (12.11. 209 §); määrätä avioliittolaissa tarkoitetun sovittelijan (12.11. 214 §); hyväksyä Rinnekodin hoitopaikkojen luovuttamisjärjestyksen (17.12. 225 §) sekä vahvistaa johtosäännön lautakunnan alaisia paikallisasiamiehiä varten (17. 12. 232 §). Lautakunta päätti hyväksyä seuraavien laitosten toimintaohjeet: Sofianlehdon, Naulakallion, Herttoniemen sekä Outamon vastaanottokotien sekä Vastaanottokoti Lemmilän, Malmin, Kullatorpan, Päivölän sekä Hyvösen lastenkotien; Kallion, Töölön, Kaarelan, Taivallahden ja Koskentuvan nuorisokotien sekä Metsäkummun hoitokodin ja Oppilaskoti Toivolan (14.5. 122 §, 28.5. 134 §, 25.6. 151, 152 §, 17.12. 229 §). Lisäksi päätettiin, ettei UFA-nimiselle yhdistykselle kertomusvuodeksi myönnetyn avustuksen loppuosaa suoriteta (29.1. 41 §).

Esitykset kaupunginhallitukselle koskivat mm. seuraavia asioita: lautakunnan alaisten virkojen täyttämistä tai vakinaistamista, viranhaltijoiden palkkojen tarkistamista, ym. (4.1. 19 §, 19.2. 64 §, 19.3. 82 §, 23.4. 101 §, 6.8. 172 §, 17.12. 224 §); ennakon pidättämistä opettajien ilmaisista aterioista (29.1. 48 §); lääkärin tehtävistä suoritettavaa palkkiota (4.1. 18 §, 19.2. 64 §); Kallion nuorisokodin henkilökuntarakenteen muutosta (4.1. 21 §); lasten- ja nuorisonhoitolaitosten hoitopäivämaksujen enimmäismäärän taksojen vahvistamista (4.1. 25 §, 15.10. 200 §, 17.12. 233 §); kiireellisten lastensuojelutapausten vaatiman päivityksen järjestämistä lastensuojeluvirastossa (19.2. 56 §); vajaamielisten sijoituskysymyksen ratkaisemisesta (19.2. 76 §); komitean asettamista tutkimaan lastensuojelulautakunnan hoitaman perimistöiminnan uudelleenjärjestelyä (28.5. 132 §); tontin varaamista Malmin lastenkotia varten ja uuden lastenkodin suunnittelua (25.6. 145 §); elatusavun ennakosta annetun lain täytäntöönpanon aiheuttamia toimenpiteitä (6.8. 160 §); Naulakallion vastaanottokodin perustamista (6.8. 163 §); avioliittolain muuttamisesta kertomusvuonna annettussa laissa sosiaalilautakunnille uskotun sovittelutehtävän hoitamista Helsingissä (6.8. 167 §); Sofianlehdon A V-osaston paikkaluvun korottamista (6.8. 171 §) sekä syntymätodistuksen vaatimista esitettäväksi kaikissa kastetoimituksissa (15.10. 195 §).

Lausunnot kaupunginhallitukselle koskivat mm.: yhdistysten, laitosten ym. avustusanomuksia (4.1. 5 §, 19.3. 87 §, 23.4. 102, 105 §, 14.5. 119 §, 25.6. 138 §, 17.9. 190 §, 12.11. 208, 220 §); Oulunkylän kiinteistöyhdistyksen kirjelmää, joka koski psykiatrisen hoitokodin sijoittamista Oulunkylään (19.2. 60 §); yksityisen ammattimaisen lastenhoidon järjestämistä (19.3. 81 §); yleishyödyllisiin tarkoituksiin myönnettyjen määrärahojen käytön valvontaa (23.4. 96 §); Rinnekodin laajennustöiden rahoitusta ja hoitopaikkojen varausta koskevaa sopimusta (23.4. 109 §); Mustalaislähetyksen yhdistyksen lainaehdojen muuttamista (14.5. 115 §); Sipoon kuntaan sijoitetun lapsen koulukustannusten korvaamisasiaa (14.5. 121 §); vajaamielislaitos-toimikunnan ja kuntien yhteistoimintakomitean mietintöjä (25.6. 143, 144, 147 §); Outamon vastaanottokodin toimintaa ym. koskevia kirjelmiä (12.11. 213, 216 §) sekä sosiaalihuollon hallinnon uudelleen organisointia ja perimistöiminnan järjestelykomitean mietintöä (17.12. 228, 237 §).

Komiteat. Kaupunginhallituksen 18.10.1962 asettama lastenkotien sijoituskomitea jatkoi kertomusvuonna toimintaansa. Komitean puheenjohtajana toimi varat. Göran Westerlund sekä jäsenenä vt. Eila Vuokko, lastensuojelun toim.joht. Arvi Heiskanen, I apul.kaup.arkkit. Sakari Siitonen sekä kiinteistöviraston tonttiosaston pääll. Kalevi Korhonen. Sihteerinä toimi lautakunnan sihteeri Kalervo Juurinen.

Komitean, jonka kaupunginhallitus asetti 27.6. lastensuojelutoimeen kuuluvan perimistöiminnan uudelleenjärjestelyä suunnittelemaan, puheenjohtajana toimi toimituspääll. Sulo Manninen sekä jäsenenä vt Axel Palmgren, lastenvalvoja Aili Koskenkylä, huoltoviraston asiamies Aulis Heinonen, revisori Lasse Lappalainen ja työntutkija Aapeli Vuoristo. Komitean sihteerinä toimi lautakunnan sihteeri Kaler-vo Juurinen.

Vajaamielisten keskuslaitoksen rakentamista ja sijoittamista suunnittelemaan v. 1961 asetettu komitea antoi 15. 5. mietintönsä kaupunginhallitukselle. Toimikunnan puheenjohtajana oli kiinteistöviraston pääll. Alpo Lippa sekä jäsenenä lastenhuollontarkast. Margit Törnudd, Hesperian sairaalan apul.lääk. Max Frisk, arkk. Olavi Leka, järjestelytoimiston pääll. Alpo Salo ja I apul.kaup.arkk. Sakari Siitonen. Toimikunnan sihteerinä oli apul.kaup.siht. Yrjö Salo.

II. Lastensuojeluvirasto

Toimistot. Lastensuojeluvirastossa oli kuusi toimistoa.

Hallinnollisen toimiston tehtävänä oli valmistella lastensuojelutoimen yleiset hallinto- ja talousasiat lautakunnan käsiteltäväksi ja panna ne täytäntöön sekä valvoa lastenhuoltolaitosten toimintaa. Toimiston päällikkönä sekä samalla koko lastensuojeluviraston päällikkönä ja lastensuojelun toimitusjohtajana toimi hovioik. ausk. Arvi Heiskanen. Toimistoon kuuluvina toimivat varat. Kalervo Juurinen lautakunnan sihteerinä, lääket.lis. Paavo Leisti lääkärinä ja merkon. Eino Fingerroos talouspäällikkönä.

Lastenhuoltotoimiston, jonka asiat käsiteltiin lastenhuoltojaostossa, tehtävänä oli valmistella ne tapaukset, joissa lapsen yhteiskunnallisen suojelun ja hoidon tarve aiheutui lastensuojelulain 8 §:n 1 momentin a), b), c) ja d) -kohdissa mainituista syistä, sekä toimeenpanna jaoston päätökset. Lisäksi toimiston tehtäviin kuului lastensuojelulain VI luvun edellyttämä kasvattilasten, äitiensä luona hoidettavien aviottomien lasten ja nuorten kotiapulaisten valvonta, kesävirkestyksen järjestäminen vähävaraisten perheiden lapsille sekä lausuntojen antaminen viranomaisille lasten huolto- ja hoitoa koskevissa asioissa. Toimiston päällikkönä oli last.huollontarkast. Margit Törnudd, apunaan apul.last.huollontarkast. Annikki Hytönen. Lastenhuoltotoimisto hoiti myös ne valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät, jotka aiheutuivat vajaamielishuoltojaoston toiminnasta sekä lautakunnan alaisen vajaamielislaitosten valvonnasta. Toimiston päällikköllä oli näissä tehtävissään apunaan vajaamielishuolt. Maija Kario, joka toimi esittelijänä vajaamielishuoltojaostossa ja vajaamielislaitosten johtokunnassa.

Suojelukasvatustoimisto valmisteli suojelukasvatusjaostolle esitettäväksi ne asiat, joissa lapsen tai nuoren henkilön yhteiskunnallisen suojelun ja hoidon tarve aiheutui lastensuojelulain 8 §:n 1 momentin e) -kohdassa tai 8 §:n 2 momentissa mainituista syistä, sekä suoritti ne tehtävät, jotka oli nuoria rikosten-tekijöitä koskevissa säännöksissä lastensuojelulautakunnalle määrätty. Toimiston päällikkönä oli nuorisonhuolt. Kaarlo Helasvuo apunaan apul.nuorisonhuolt. Erla Frangén.

Elatusaputoimiston tehtävänä oli lastenhuoltotoimiston avustamana hoitaa kaikki ne tehtävät, jotka avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetussa laissa ja näiden lasten valvontaa koskevassa asetuksessa on lastenvalvojalle määrätty, samoin kuin myös laissa elatusavun turvaamisesta eräissä tapauksissa mainitut tehtävät. Toimiston päällikkönä oli lastenvalvoja Aili Koskenkylä apunaan apul. lastenvalvoja Veikko Piirtola. Piirtolan erottua virastaan tuli apulaislastenvalvojaksi 7.9. lukien varat. Gunnel Liljestrand.

Väestöasiaintoimisto valmisteli perhelisälain, äitiysavustuslain, lapsilisälain ja erityislapsilisälain mukaiset asiat väestöasiainjaostolle esiteltäväksi. Lisäksi toimiston tehtävänä oli täyttää näissä laeissa ja niiden täydennyssäännöksissä määrättyt ja kodinperustamislainoista sosiaalilautakunnalle aiheutuneet tehtävät sekä järjestää ja valvoa äitiyshuoltoa. Toimiston päällikkönä toimi varanot. Selma Hiisivaara-Mörk apunaan toimiston esimies Lisbeth Kolula.

Sosiaalilääkärin toimiston tehtäviin kuului psykiatristen ja psykologisten tutkimusten suorittaminen ja hoidon antaminen lasten- ja nuorisonhuoltotapauksissa sekä vajaamielishuoltoon liittyvät tutkimukset ja ao. laitosten valvonta. Toimiston päällikkönä oli aluksi lääket.lis. Pirkko Roiha ja 1.6. lukien lääket.lis. Sirkka Syväne.

Kassa-, tili- ja korvausasiat hoiti yhteinen huoltotoimen kassa- ja tiliosasto sekä asiamiesosasto.

Henkilökunnan määrä. Kertomusvuoden lopussa oli lastensuojelutoimen palveluksessa 318 vakinaista ja 107 tilapäistä viranhaltijaa sekä 123 työsuhteessa olevaa eli yhteensä 548 henkilöä. Näistä oli lastensuojeluviraston palveluksessa 95 vakinaista ja 30 tilapäistä sekä 5 työsuhteessa eli yhteensä 130 ja loput laitosten palveluksessa.

Henkilökunnan jatkokoulutus. Lastensuojelutoimen koulutustoiminta on noudattanut kahta linjaa. Osa koulutuksesta tapahtui kaupungin yleiseen koulutustoimintaan kytkeytyneenä, osa lastensuojeluviraston omasta alotteesta ja vain omia viranhaltijoita varten. Jälkimmäiseen kuului mm. kaksoisluento hyvästä virkakielestä kaikille viranhaltijoille sekä selostus laista elatusavun ennakosta ja sen soveltamisesta.

Sofianlehdon vastaanottokodissa järjestettiin laitosten johtajien neuvottelutilaisuus, johon kutsuttiin myös yksityisten lastenkotien ja niiden vieraiden kuntien lastenkotien johtajat, joiden laitoksiin kaupunki oli sijoittanut lapsia. Ohjelmaan kuului informaatioluontoinen virallinen osa sekä varsinaisena alustukseen perustuvana aiheena »Harjoittelijakysymys laitoksessa».

Paikallisille asiamiehille järjestettiin kevät- ja syyskokoukset. Virallisten asioiden lisäksi kevätkokouksessa oli esitelmä aiheesta »Lapsi-äitisuhteen merkitys lapsen kehitykselle».

Kasvatusvanhempien kokous pidettiin Nurmijärvellä. Ohjelmassa oli mm. alustus »Seksuaaliongelmia kasvatuskodeissa».

Viraston huoltotarkastajista ja laitosten johtajista muodostettiin kaksi ryhmätöyön opintoryhmää, kummassakin keskim. 12 osanottajaa. Ryhmät kokoontuivat vuoden kuluessa kesää lukuun ottamatta joka toinen viikko keskustelemaan viraston

ja laitoksen yhteisistä ongelmista. Kolmas ryhmä, johon kuului n. 12 eri laitoksen henkilökuntaan kuuluvaa viranhaltijaa, aloitti toimintansa vuoden loppupuolella kokoontuen joka toinen viikko.

Kaupunki on lisäksi myöntänyt lukuisia apurahoja eri opintopäiville ja kursseille.

Toimistotyö. Lastensuojeluvirastosta lähetettiin kertomusvuoden aikana 53 839 (53 459) kirjelmää. Näistä oli hallinnollisen toimiston 1 043 (980), lastenhuoltotoimiston 13 544 (12 706), suojelukasvatustoimiston 8 765 (8 195), elatusaputoimiston 12 442 (13 365), väestöasiaintoimiston 17 476 (17 624) sekä sosiaalilääkäriin toimiston 569 (589).

III. Toiminta kertomusvuoden aikana

Hallinnollinen toimisto

Toimisto suoritti hallinnollista yleisvalvontaa siten, että toimitusjohtaja tai sihteeri osallistuivat jaostojen ja johtokuntien kokouksiin sekä suorittivat tarkastuskäyntejä laitoksissa. Lastensuojeluviraston diaariin merkittiin vuoden aikana 3 724 (4 502) saapunutta kirjelmää. Toimiston tehtäviin kuului myös määrärahojen käytön valvominen, työtilausten hoitaminen sekä valtionapujen anominen ja siihen kuuluvien laskelmien valmistelu sekä edelleen virkasääntöön, eläkesääntöön ja työlainsäädäntöön liittyvien asioiden hoitaminen. Toimitusjohtajan päätösluetteloon merkittiin kertomusvuoden aikana 51 (44) pykälää.

Lastenhuoltotoimisto

Lastenhuoltotoimistolle tehtiin kertomusvuonna 2 935 (2 978) alaikäistä koskevaa ilmoitusta ja virka-avunpyyntöä. Tällöin ei laskettu mukaan toimiston kirjoissa olevia kasvattilapsia, valvonnassa olevia avioliiton ulkopuolella syntyneitä eikä kesäksi maalle toimitettuja lapsia, joita selostetaan toisessa kohtaa kertomuksessa. Kotimaassa ottolapsiksi luovutetut lapset selviävät seuraavasti:

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Au-lapset	27	32	59
Aviolapset	4	9	13
	<hr/>		
Kaikkiaan	31	41	72

Lisäksi 4 au-lastaa luovutettiin ottolapsiksi ulkomaille, nim. yksi tyttö ja kaksi poikaa Ruotsiin sekä yksi poika Tanskaan, joten ottolapsiksi luovutettujen lukumäärä oli yhteensä 76.

Ilmoitukset ja virka-avunpyynnöt jakautuivat ilmoituksen syyn ja sen aiheuttaman toimenpiteen mukaan seuraavasti:

22. Lastensuojelu

	0—1 v		2—6 v		7—15 v		Yli 16 v		Yhteensä		Kaikkiaan
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
<i>Ilmoituksen syy:</i>											
Lapsen:											
sairaus	8	8	8	6	14	7	2	2	32	23	55
vajaamielisyys	2	—	5	5	16	4	7	6	30	15	45
sielullinen poikkeavuus	—	—	4	1	32	8	2	2	38	11	49
raajarikkaisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
koulunkäynnin laiminlyönti	—	—	—	—	9	1	—	—	9	1	10
sopimaton ansiotoimi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
rangaistava teko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vanhempien:											
kuolema	1	2	6	3	15	14	4	3	26	22	48
vähentynyt työkyky	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
sairaus	82	68	95	84	56	72	7	5	240	229	469
mielisairaus	2	1	4	4	13	6	2	1	21	12	33
ansiotyö	13	9	4	4	2	3	1	1	20	17	37
hoidon laiminlyönti	7	9	33	22	37	28	1	4	78	63	141
kasvatuskyvyn puute	1	3	4	4	27	18	6	6	38	31	69
lapsensa hylkääminen	2	3	2	3	2	1	—	1	6	8	14
työhaluttomuus	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	2
huolimattomuus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
juoppous	13	7	36	40	54	60	11	4	114	111	225
irtolaisuus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
vankilassaolo	4	1	2	—	1	4	1	—	8	5	13
lapsen pahoinpitely	1	2	3	4	10	5	—	3	14	14	28
asuntovaikeudet	88	119	109	112	102	111	12	5	311	347	658
avio- tai asumusero	15	6	46	38	60	53	15	21	136	118	254
elatusvelvollisuuden laiminlyönti	5	6	11	13	17	16	—	2	33	37	70
muu syy	69	54	95	116	152	153	41	32	357	355	712
Yhteensä	313	299	468	460	619	566	112	98	1 512	1 423	2 935
<i>Toimenpiteet</i>											
Varoitus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suojeluvalvonta	—	—	15	15	66	61	16	15	97	91	188
Jälkivalvonta	—	—	—	—	—	—	22	17	22	17	39
Huostaanotto:											
lastensuojelulain 9 § 2 mom. c-kohdan perusteella	133	122	122	131	113	81	10	3	378	337	715
hylkäämisen tai vanhempien kuoleman perusteella (Islain 9 § 1 mom.)	1	1	2	2	7	4	1	1	11	8	19
sopimuksen nojalla (Islain 11 §)	48	47	25	30	31	28	3	3	107	108	215
vastoin vanhempien tahtoa (Islain 12 §:n nojalla)	—	1	2	1	3	1	—	—	5	3	8
sijoitus 13 ja 19 §:n perusteella	2	8	4	4	3	4	—	—	9	16	25
Siirto vajaamielishuoltojaostolle	—	—	2	2	5	4	3	3	10	9	19
Virka-apu eri viranomaisille	27	28	72	72	70	75	16	20	185	195	380
Tutkimus- ja neuvontatoimenpiteet	91	92	214	201	313	302	36	34	654	629	1 283
Muut toimenpiteet	11	—	10	2	8	6	5	2	34	10	44
Yhteensä	313	299	468	460	619	566	112	98	1 512	1 423	2 935

Huostaanotetut lapset. Lastenhuoltotoimiston luetteloissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 3 893 (3 818) turvatonta, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista 2 037 (2 050) oli sijoitettu perheisiin, 1 370 (1 248) kaupungin lastenkoteihin ja 1 069 (1 084) muihin lastenkoteihin. Kertomusvuoden aikana otettiin huostaan 1 031 (1 024) ja poistettiin 890 (956) lasta, joten toimiston luetteloihin v:een 1964 jäi 3 003 (2 862) lasta.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 172 (163) lasta 6 839 päivää, näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 7 lasta ja näillä 1 964 hoitopäivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin 18 (19) lasta.

Poikkeavien ryhmiin kuuluvia lapsia oli eri laitoksissa vuoden päättyessä 356 (373) ja perhehoidossa 70 (67). Näiden hoitoa suunniteltaessa pyydettiin psykiatrin tai psykologin lausunnot joko viraston sosiaalilääkärin toimistosta, kaupungin kasvatusneuvoloista tai psykiatrisista sairaaloista.

Poikkeavien lasten lukumäärä ja sijoituspaikat selviävät seuraavasta taulukosta:¹⁾

Sijoituspaikka	Lapsia								Huoltopäiviä		
	Jäljellä v:sta 1962		Uusia		Yhteensä	Eronneita		Jäljellä v:een --64		Kaikkiaan	Keskim. hoidokkia kohden
	P.	T.	P.	T.		P.	T.	P.	T.		
Kaatumatautisten huoltolaitokset	4	2	—	—	6	—	—	5	3	2 190	365.0
Heikkomielisten lastenkodit ...	42	34	5	4	85	6	9	41	30	25 048	294.7
Hoito- ja tarkkailukodit.....	12	1	5	—	18	—	—	15	—	5 137	285.4
Sairaalat	2	4	2	2	10	—	2	4	3	1 960	196.0
Tavalliset lastenkodit	162	110	52	17	341	57	31	161	94	106 701	312.9
Perhehoito Helsingissä	7	9	1	1	18	1	1	7	8	6 117	339.8
Perhehoito muualla.....	35	16	7	1	59	3	1	36	19	20 021	339.3
Yhteensä	264	176	72	25	537	67	44	269	157	167 174	311.3

Edellä olevassa taulukossa olevista lapsista oli huostaanotettuja syvästi vajaamielisiä 194 (178), heikkomielisiä 162 (151) ja muuten poikkeavia 181 (188).

Kaupungin omiin laitoksiin sijoitetuista lapsista oli 145 (132) syvästi vajaamielisiä, 90 (102) heikkomielisiä ja 100 (103) muuten poikkeavia. Vajaamielisten sijoitus selviää luvun viimeisestä taulukosta.

¹⁾ Jos lapsi on ollut useammassa sijoituspaikassa, eronneet ja seuraavaan vuoteen jääneet eivät täsmää laitoksittain, koska lapsi on merkitty sen sijoituspaikan ryhmään, jonne hän on jäänyt seuraavaan vuoteen ja kaikki huoltopäivät on laskettu mainitun ryhmän hyväksi.

22. Lastensuojelu

Hoidokkien sijoitus laitoshiitoon. Hoidokkien vaihtuminen kaupungin laitoksissa selviää seuraavasta asetelmasta:

	Sofianlehdon vastaanotto-			Kullatorpan lastenkoti	Malmn lastenkoti	Nukarin lastenkoti	Oppilaskoti Toivola	Hyvösen lastenkoti	Päivöjän lastenkoti	Herttoniemen vastaanottokoti	Vastaanottokoti Lemmilla	Kallion nuorisokoti	Reijolan nuorisokoti	Kaarelan nuorisokoti	Taivallahden nuorisokoti	Töölön nuorisokoti	Koskentuvan nuorisokoti	Meisäkummun hoitokoti	Mellunkylän vastaanottokoti	Ottamon vastaanottokoti	Yhteensä	
	Osasto																					
	A	B	C																			
V:ita 1962 hoitoon jääneitä...	107	44	40	26	40	34	88	32	19	15	1	23	3	11	11	11	—	14	—	—	—	519
V. 1963 hoitoon otettuja	275	272	120	11	20	19	26	10	1	29	1	17	—	10	9	5	19	4	—	3	—	851
Yhteensä	382	316	160	37	60	53	114	42	20	44	2	40	3	21	20	16	19	18	—	3	—	1 370
Näistä:																						
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen sijoitettiin:																						
perhehoitoon	22	40	5	—	1	—	1	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	78
toiseen lastenkotiin	105	82	45	5	9	8	9	3	—	7	1	3	—	—	—	—	—	1	3	—	—	281
sairaalaan	11	5	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	22
b) Toimiston hoidosta luovutettiin:																						
vanhempien hoitoon	102	153	64	1	—	3	8	3	—	21	—	5	—	2	1	—	3	—	—	—	—	366
toiseen maksuttomaan hoitoon	2	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7
toisen kunnan hoitoon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
muihin lastenhuoltolaitoksiin	8	—	3	5	10	7	3	—	1	—	—	3	—	1	1	—	1	1	—	1	—	45
kuoli	8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
poistettiin muista syistä	—	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	1	3	4	3	4	4	—	—	—	—	25
Poistettuja yhteensä	258	281	121	12	21	20	26	9	1	33	1	13	3	8	7	4	9	4	—	2	—	833
V:een 1964 jääneitä	124	35	39	25	39	33	88	33	19	11	1	27	—	13	13	12	10	14	—	1	—	537

Laitoksiin ja perhehoitoon sijoitettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. Kertomusvuonna hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana oli useammassa hoitopaikassa. Näin oli asiantuntijalaita maaseudulle laitoshiitoon sijoitettuun 39 lapseen, Helsinkiin laitoshiitoon sijoitettuun 30 lapseen sekä Helsinkiin perhehoitoon sijoitettuun 3 lapseen ja maaseudulle perhehoitoon sijoitettuun 60 lapseen nähden.

	Laitoksiin sijoitettuja lapsia		Perhehoitoon sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:lta 1962 hoitoon jääneitä	266	336	347	1 246	2 195
V. 1963 hoitoon otettuja	255	212	86	358	911
Yhteensä	521	548	433	1 604	3 106
Näistä:					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	18	22	2	23	65
» kunnan lastenkotiin	22	38	11	63	134
» yksityiseen lastenkotiin	63	57	3	34	157
» sairaalaan	6	2	2	3	13
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin suojelukasvatustoimiston huoltoon	—	2	2	—	4
luovutettiin vanhempien hoitoon	121	64	36	110	331
» toisen kunnan huoltoon	—	—	—	1	1
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin perhehoitoon	17	11	14	9	51
poistettiin työkykyisenä	10	6	32	19	67
» muista syistä	4	13	2	4	23
kuoli	—	2	—	—	2
Poistettuja yhteensä	261	217	104	266	848
V:een 1964 jääneitä	260	331	329	1 338	2 258

Perhehoitoon annettuja lapsia sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan sukulaisten luo. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueille asettamien paikallisasiamiesten ja sosiaalilautakuntien sekä terveydenhoitoviranomaisten välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin perheisiin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston huoltotarkastajat ja lastenneuvoloiden terveysisaret; maaseudulla tämän tehtävän suorittivat ao. sosiaalilautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myös lastensuojeluviraston tarkastajat suorittivat tarkastuskäyntejä maaseudulle. Kullakin maaseutukotien tarkastajalla oli oma tarkastusalueensa.

Kaikki kouluiässä olevat normaalikykyiset lapset kävivät kansakoulua, joista vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan.

Maaseudulle perhehoitoon sijoitettujen lasten lukumäärä oli vuoden alussa 1 246 (1 191). Näistä poistettiin 266 (315) ja uusia sijoitettiin 358 (370), joten vuoden päättyessä lukumäärä oli 1 338 (1 246).

Lautakunnalla oli palkattuja asiamiehiä Espoossa, Hattulassa, Helsingin mlk:ssa, Honkajoella, Humppilassa, Hyvinkäällä, Itissä, Janakkalassa, Jokioissa, Kemiössä, Kiikalassa, Koskella HI, Koskella TI, Lohjalla, Lopella, Marttilassa, Mäntsälässä, Nastolassa, Nummella, Nurmijärvellä, Orimattilassa, Perttelissä, Pornaisissa, Pusulassa, Sammatissa, Sipoossa, Siuntiossa, Somerolla, Suomusjärvellä, Tuusulassa, Valkealassa ja Vihdissä.

Hoitomaksut perhehoitoon sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatustavan vanhempien sukulaisuudesta ym. seikoista johtuen 35 mk:sta 150 mk:aan kuukaudessa keskimääräisen hoitomaksun ollessa 70—80 mk/kk. Lastosten hoitomaksut olivat 5—20.75 mk hoitovuorokaudelta. Lisäksi on otettava huomioon vieraiden kuntien velkomat kansakoulukustannukset sekä sairaanhoito- ja matkakustannukset kuin myös myönnettyt vaate- ym. avustukset.

Au-lasten valvonta. Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta vastasi lastenhuoltotoimisto. Kertomusvuoden aikana oli 4 081 (3 968) au-lastaa toimiston valvonnassa. Luettelosta poistettiin 570 lasta ja uusia tapauksia tuli 683. Äidin luona olevista lapsista sai hyvän hoidon 93.2 %, suhteellisen hyvän hoidon 6.7 % ja epätydyttävän hoidon 0.1 %. Kasvatusäidin luona olevista lapsista sai hyvän hoidon 98.97 % ja suhteellisen hyvän hoidon 1.03 %.

Kasvattilapset. Kasvattilasten valvonta ilmenee seuraavasta taulukosta:

	Poikia				Tyttöjä				Yhteensä
	0-1 v	2-6 v	7-15 v	Yhteensä	0-1 v	2-6 v	7-15 v	Yhteensä	
Jäljellä v:lta 1962	37	156	121	314	66	131	127	324	638
V. 1963 valvontaan tulleita	51	47	27	125	63	30	26	119	244
Yhteensä	88	203	148	439	129	161	153	443	882
Poistettuja v. 1963	22	50	36	108	31	52	44	127	235
V:een 1964 jääneitä	66	153	112	331	98	109	109	316	647
Näistä avioliiton ulkopuolella syntyneitä	40	134	34	208	75	102	35	212	420

Lastensuojeluviraston huoltotarkastajat huolehtivat valvonnasta, kukin omassa toimintapiirissään. Lisäksi valvottiin vieraan kunnan huostassa olevia lapsia 16:ta (20), 9:ää (6) aviolasta ja 7:ää (14) aviotonta lasta.

Jälkivalvonta ja nuoret kotiapulaiset. Perheisiin sijoitetut lapset eivät yleensä kai- vanneet jälkivalvontaa. Eräät maalta kaupunkiin siirtyneet 16 v täyttäneet lapset joutuivat toimiston valvottavaksi, samoin eräät poikkeukselliset tai omaisten tukea vailla olevat, laitoksista poistetut alaikäiset. Nuorista kotiapulaisista annetun lain nojalla toimiston oli valvottava nuoria kotiapulaisia. Jälkivalvonta ja nuorten kotiapulaisten valvonta selviävät seuraavasta taulukosta:

	Jälkivalvonnassa olleet		Yhteensä	Nuoret kotiapulaiset	Kaikkiaan
	T.	P.			
Jäljellä v:lta 1962	29	26	55	25	80
V. 1963 valvontaan tulleita	11	14	25	12	37
Yhteensä	40	40	80	37	117
Poistettuja v. 1963	16	10	26	17	43
Jäljellä v:een 1964	24	30	54	20	74

Lasten kesävirkestystoiminta. Vähävaraisten perheiden lasten kesävirkestystä varten varatusta 134 000 mk:n määrärahasta käytettiin 6 035.49 (600 580 vmk) mk matkalippujen hankkimiseen 15 v nuoremmille lapsille sekä heidän saattajilleen ja kesäsiirtolamatkoihin. Sellaisille lapsille, joiden vanhemmilla ei ollut mahdollisuuksia kesänviettopaikan hankkimiseen sukulaistaloista maaseudulla tai maksullisista lomakodeista, järjestettiin n. 3 kk:n oleskelu joko maalaistaloissa tai kesäsiirtoloissa ja leireillä. Tästä edusta pääsi osalliseksi 959 (917) lasta, joista 743 (675) sijoitettiin perheisiin ja 216 siirtoloihin. Maaliskodeista oli ennen sijoitusta hankittu asiamie-

hen tai paikkakunnan sosiaalilautakunnan lausunto lastenhuoltotoimiston huolehtiessa sitten hoitomaksujen suorituksesta ja kotien valvonnasta. Kustannukset perhesijoituksesta kohosivat 97 800.26 (8 239 922 vnk) mk:aan sekä siirtola- ja leirisi-joituksesta 30 164.25 (3 034 440 vnk) mk:aan eli yhteensä 127 964.51 (11 387 625 vnk) mk:aan. Em. 959 lapsen joukkoon sisältyi 120 (145) lasta, jotka otettiin kesä-sijoituksen ajaksi tilapäisesti huostaan tai olivat laitoslapsina tai perhehoidossa olevina jo huostassa. Laitoksista pääsi tällä tavalla 65 lasta kesävirikistyksestä osalliseksi. Sijoitetuista lapsista suoritettiin 517 (516) lapsen hoitomaksut kokonaan ja 169 (161) lapsen osittain, vanhempien maksaessa itse hoitokulut kokonaisuudessaan vain 138 (102) lapsesta. Ilmainen kesävirikistyspaikka saatiin 7 lapselle ja huoltovirasto maksoi 8 lapsen hoitokulut. Ennen lasten kesäkoteihin lähtöä suoritettiin entiseen tapaan tarpeelliset terveystarkastukset.

Maaseudun kesäkoteihin ja siirtoloihin sekä leireille lähetetyistä lapsista oli tyttöjä 466 (430) ja poikia 493 (487). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia 133 (122), avio- ja asumuserolapsia 279 (267) ja muutoin erillään asuvien vanhempien lapsia lisäksi 40 (37). Puoliorpoja oli 88 (96) ja suurperheiden lapsia 182 (213). Huoltoapua saavien kotien lapsia oli 269 (276), johon lukuun eivät sisälly jo ennestään huostassa olleet lapset.

Suojeluvalvonta.

	Poikia			Tyttöjä			Yhteensä
	0—1 v	2—6 v	7—15 v	0—1 v	2—6 v	7—15 v	
Jäljellä v:lta 1962	2	21	94	2	33	76	228
V. 1963 valvontaan tulleita	1	12	36	6	10	30	95
Yhteensä	3	33	130	8	43	106	323
Syyt valvontaan tulleista:							
Vanhemmissa	1	13	30	5	10	29	88
Lapsissa	—	—	3	—	—	4	7
Yhteensä	1	13	33	5	10	33	95
Poistettuja v. 1963	—	11	62	1	11	47	132
Syyt:							
Muutti toiselle paikkakunnalle tai valvonnan määräaika päättyi	—	4	20	—	3	17	44
Poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	—	3	15	—	2	13	33
Otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin lastenhuoltolaitokseen tai perhehoitoon	—	3	25	—	5	14	47
Valvonta lopetettiin tuloksettomana	—	1	2	1	1	3	8
Yhteensä	—	11	62	1	11	47	132
Vuoteen 1964 jääneitä	3	22	68	7	32	59	191
Yhteensä	3	33	130	8	43	106	323

Vajamielishuolto. Lastenhuoltotoimistolle tehtiin kertomusvuonna 375 vajamielisiä koskevaa ilmoitusta ja toimenpidepyyntöä, joissa ilmoittaja 324 tapauksessa oli viranomainen ja 51 tapauksessa yksityishenkilö. Ilmoituksen pääasiallisen syyn perusteella jakautuivat em. tapaukset seuraavasti:

Vajaamielisyysden toteamisia ja vajaamielis- ja laitospaikkaa odottavien luetteloon merkitsemisiä tarkoittavia	95
Sijoituspyyntöjä	49
Kasvatusvaikeuksia koskevia	6
Vajaamielisten tai heidän omaistensa olosuhteiden tarkistamisia	161
Pyyntöjä toimenpiteisiin ryhtymisestä sterilisaatioesitystä, holhoukseen asettamista, oppi- tai asevelvollisuudesta vapauttamista tai lääkehoidon määräämistä varten	16
Lausuntoja asuntoanomusasioissa	7
Hoitopaikan vaihtumisesta aiheutuneita	18
Muita	23
	Yhteensä 375

Ilmoitetun tapauksen tutkiminen johti tavallisesti muihinkin kuin ilmoitettaessa pyydettyihin toimenpiteisiin, kuten esim. vajaamielisyysden toteamiseen, sijoitukseen tai päivähuollon järjestämiseen tms.

A v o h u o l t o. Sijoitustoiminnan ohella jatkoi vajaamielishuollon työryhmä edelleen vajaamielisten luettelointia ja pyrki samalla tehostamaan luetteloon jo merkittyjen avohuoltoa. Luetteloon oli kertomusvuoden alussa merkitty 1 056 ja lopussa 1 095 vajaamielistä. Päivähuoltolahoidon sekä neuvottelujen ja kasvatuksellisen ja hoidollisen neuvonnan lisäksi oli vajaamielisneuvolan vastaanotto kerran viikossa. Tutkitut tapaukset jakautuivat tutkimusta tai hoitoa pyydettyäessä ilmoitetun syyn perusteella seuraavasti:

Perustutkimuksia	26
Lääkehoidon määräämisiä ja tarkistamisia	68
Tutkimuksia työkyvyttömyyseläkkeen anomista varten	20
Tutkimuksia sterilisaatioesityksen tekemistä varten	8
Muita (esim. lähete sairaalahoitoon, lausunto holhoukseen asettamista tai erityislapsilisan anomista varten, lääkintävoimistelutarpeen tutkiminen jne.)	24
	Yhteensä 146

Ilmoitetun pääsyyn ohella tutkimus ja hoito ovat useimmissa tapauksissa johtaneet muihinkin ryhmiin kuuluvan tutkimuksen suorittamiseen ja hoidon antamiseen. Vajaamielisneuvolan toimintaa on lähemmin selostettu sosiaalilääkärin toimiston yhteydessä.

Erilaisia avustuksia myönsi vajaamielijaosto kertomusvuonna seuraavasti: vaateavustuksia 16 tapauksessa, lääkekustannusten korvaamiseen 45:ssä, invalidirattaiden ja muiden välineiden hankkimiseen 9:ssä, lääkintävoimistelukustannuksiin 6:ssä, sterilisoimisesta aiheutuneisiin kustannuksiin 9:ssä sekä muihin kustannuksiin 6 tapauksessa.

P ä i v ä h u o l t o l a t. Kaupungin omistamissa päivähuoltoloissa hoidettiin vajaamielisiä yhteensä 31 935 hoitopäivää (Päivähuoltola Tyynelässä 8 973, Päivähuoltola Vantaalassa 9 768 ja Käpylän koulu- ja työkeskuksessa 13 194 hoitopäivää). Lisäksi suoritettiin hoitomaksu 10 703 hoitopäivästä Aula-työkotien Kannatusyh-

distyksen ylläpitämässä Aula-työkodissa helsinkiläisille vajaamielisille annetusta hoidosta.

Kertomusvuonna sijoitetut vajaamieliset. Vajaamielislaitoksiin sijoitettiin 86 vajaamielistä, joista 41 suoraan kodista ja 45 lastenhuoltolaitoksista. Lastenhuoltolaitoksiin sijoitettiin 38 vajaamielistä. Huostassapito lakautettiin 37 vajaamielisen osalta.

Lastenhuoltotoimiston tiedossa olevien vajaamielisten lukumäärä, ikä- ja sukupuoliryhmittä, älyllisen tason mukainen jakautuminen ja sijoituspaikat käyvät ilmi seuraavasta taulukosta (kokonaislukuun 1 125 sisältyy 30 vajaamielistä, jotka eivät vuoden päättyessä vielä olleet luetteloituina):

	Ikä						Kehitysaste						Yhteensä
	0-6 v		7-15 v		16 v —		Tylsäm. 0-34		Vähäm. 35-54		Heikko-miel. 55-70		
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
<i>I Kotihoidossa:</i>													
Kotonaan laitospaikkaa odottavia	18	14	72	61	117	129	57	51	78	92	72	61	411
Kotiin toistaiseksi jääviä	2	2	1	5	7	15	2	8	3	11	5	3	32
Yhteensä	20	16	73	66	124	144	59	59	81	103	77	64	443
Näistä valvonnassa	—	1	7	4	14	13	3	6	8	8	10	4	39
<i>II Vajaamielislaitoksissa:</i>													
Pipolan Opetus- ja työkoti	—	—	1	1	—	1	—	—	1	2	—	—	3
Nukarin lastenkoti	2	2	12	2	9	4	16	7	6	1	1	—	31
Kankurinmäen hoitokoti	2	—	4	4	1	1	5	4	1	1	1	—	12
Rinnekoti	1	—	30	13	76	55	86	50	18	15	3	3	175
Barnens By	—	—	4	1	4	1	—	—	7	1	1	1	10
Kärkulla Centralanstalt	1	—	5	1	3	2	6	1	1	2	2	—	12
Perttulan Keskuslaitos	—	—	1	—	10	2	1	—	6	2	4	—	13
Kuhankosken Opetuskoti	—	—	—	1	—	2	—	1	—	1	—	1	3
Alavuden Työkoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Vaalijalan Keskuslaitos	—	—	2	2	6	4	4	4	4	2	—	—	14
Nastolan Hoitokoti	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2
Toivola - Muhos	—	—	—	—	4	—	—	—	4	—	—	—	4
Yhteensä	6	2	59	25	113	80	118	69	48	30	12	8	285
<i>III Lastenhuoltolaitoksissa:</i>													
Kullatorpan lastenkoti	1	—	14	4	6	1	10	1	9	4	2	—	26
Päivölän lastenkoti	1	—	9	4	4	1	9	5	4	—	1	—	19
Sofianlehdon vastaanottokoti ...	20	9	16	10	4	1	38	18	2	2	—	—	60
Malmin lastenkoti	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Oppilaskoti Toivola	—	—	10	1	1	5	—	—	4	4	7	2	17
Muut lastenhuoltolaitokset	—	5	6	13	1	1	6	14	—	4	1	1	26
Yhteensä	23	14	56	32	16	9	63	38	21	14	11	3	150
<i>IV Sairaaloissa ja hoitokodeissa</i>	—	—	1	2	112	116	29	28	46	59	38	31	231
<i>V Yksityishkodeissa</i>	1	1	—	4	6	4	1	4	3	2	3	3	16
Vajaamielisiä kaikkiaan	50	33	189	129	371	353	270	198	199	208	141	109	1 125
<i>Päivähuoltoiloissa:</i>													
Tyynelä	3	1	22	27	1	5	13	12	10	17	3	4	59
Vantaala	1	5	12	9	7	8	9	9	8	7	3	6	42
Käpylän koulu- ja työkeskuk- sen	—	—	23	17	3	1	—	—	12	12	14	6	44
kouluosasto	—	—	—	—	25	—	—	—	11	—	14	—	25
työosasto	—	—	—	—	24	28	5	4	14	19	5	5	52
Aula-työkoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Päivähuoltoiloissa yhteensä	4	6	57	53	60	42	27	25	55	55	39	21	222

Suojelukasvatustoimisto

Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia ja nuoria henkilöitä koskevia ilmoituksia saapui toimistoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 518 (3 307), jotka ilmoitusten syyn sekä sen aiheuttamien toimenpiteiden mukaan ryhmittyivät seuraavasti:

	Alle 16 v		16-17 v		Yhteensä		
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	Yhteensä
<i>Ilmoituksen syy:</i>							
Lsl. 8 § 1 mom. e-kohta:							
Luvaton ansiotoimi	1	—	—	—	1	—	1
Oppivelvollisuuden laiminlyönti	102	28	—	—	102	28	130
Lsl. 8 § 2 mom.							
Rangaistava teko:							
Syyttäjän käsittelemättä	1 014	51	14	6	1 028	57	1 085
Syyttäjä jättänyt syyttämättä LNR 2 §	9	—	35	4	44	4	48
Oikeus jättänyt tuomitsematta LNR 3 §	46	6	97	30	143	36	179
Irtolaistapainen elämä	133	136	90	248	223	384	607
Tavattu juopuneena	131	9	615	23	746	32	778
Muu syy	165	78	321	126	486	204	690
V. 1963 saapuneita ilmoituksia yhteensä	1 601	308	1 172	437	2 773	745	3 518
V:ilta 1962 jäljellä olevia ilmoituksia	357	71	165	82	522	153	675
Ilman uutta ilmoitusta käsiteltäväksi otettuja asioita	10	1	1	1	11	2	13
Kaikkiaan	1 968	380	1 338	520	3 306	900	4 206
<i>Toimenpiteet:</i>							
Jaoston määräämä tai vahvistama toimenpide:							
Lsl. 9 § 2 mom. b-kohta, varoitus	73	5	218	9	291	14	305
Lsl. 8 § 2 mom. c-kohta, toistaiseksi huostaanotto	32	7	1	4	33	11	44
Lsl. 9 § 2 mom. d-kohta, toimitettu kotikuntaan	18	28	6	50	24	78	102
toimitettu lääkärin hoitoon	7	6	3	2	10	8	18
muu toimenpide	476	41	88	40	564	81	645
Lsl. 9 § 2 mom. e-kohta, suojeluvalvojan määrääminen	45	14	20	12	65	26	91
Lsl. 9 § 1 mom. huostaanotto	1	—	—	—	1	—	1
Lsl. 11 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen sopimuksen nojalla	32	8	10	18	42	26	68
Lsl. 12 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen jaoston päätöksen nojalla	18	3	5	1	23	4	27
Nuorisohuoltajan toimenpide	638	171	435	270	1 073	441	1 514
Ei mitään toimenpidettä	197	18	333	37	530	55	585
V. 1963 käsiteltyjä asioita yhteensä	1 537	301	1 119	443	2 656	744	3 400
V:een 1964 jääneitä ilmoituksia	431	79	219	77	650	156	806
Kaikkiaan	1 968	380	1 338	520	3 306	900	4 206

Ilmoitukset koskivat 2 282 (2 206) lasta ja nuorta henkilöä, joista alle 16-vuotiaita poikia oli 1 006 (1 029) ja tyttöjä 230 (252) sekä 16—17-vuotiaita poikia 752 (630) ja tyttöjä 294 (222).

Taulukossa esitetyn lisäksi käsiteltiin 98 (poikia 78 ja tyttöjä 26) yli 18-vuotiaana ilmoitetun nuoren asiaa, joista 43:een nähden suoritettiin huoltoa (poikia 28, tyttöjä 15) ja 11 oli vielä vuoden lopussa käsittelemättä.

Tutkimuksen yhteydessä saatiin asiantuntija-apua lastensuojeluviraston sosiaalilääkärin toimistolta sekä eräissä tapauksissa muilta kasvatustieteiden ja yksityislääkäreiltä. Psykiatrasta hoitoa tarvitsevia sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan sairaaloihin ja Metsäkummun hoitokotiin.

Huoltolaitokset. Suojelukasvatustoimiston kaupungin huoltolaitoksiin sijoittamien lasten ja nuorten henkilöiden vaihtuminen ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Huoltolaitos	L a p s i a					Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:lta 1962	Uusia	Yhteensä	Eronneita	Jäljellä v:een 1964	Yhteensä	Keskim. hoidokkia kohden
Kaarelan nuorisokoti	4	9	13	9	4	1 423	109.5
Kallion nuorisokoti	3	1	4	3	1	755	188.8
Mellunkylän vastaanottokoti	14	24	38	25	13	4 781	125.8
Vastaanottokoti Lemmilä	14	20	34	21	13	4 468	131.4
Outamon vastaanottokoti	24	58	82	55	27	8 898	108.5
Sofianlehto, C-osasto	2	4	6	4	2	341	56.8
Koskentuvan nuorisokoti	—	11	11	4	7	1 786	162.4
Reijolan nuorisokoti.....	2	—	2	1	1	366	183.0
Taivallahden nuorisokoti.....	1	6	7	5	2	449	64.1
Töölön nuorisokoti	—	2	2	2	—	64	32.0
Metsäkummun hoitokoti	2	—	2	—	2	676	338.0
Oppilaskoti Toivola	6	5	11	6	5	1 679	152.6
Yhteensä	72	1)140	1)212	135	77	25 686	121.2

Muissa laitoksissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 274 lasta. Näistä oli jäljellä edelliseltä vuodelta 86 poikaa ja 46 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 87 poikaa ja 55 tyttöä. Huoltopäiviä oli 45 990.

Viraston kaksi huoltotarkastajaa toimivat pääasiallisesti laitosten sosiaalityöntekijöinä.

Perhehoidossa oli vuoden aikana 56 lasta yhteensä 10386 päivää. Näistä oli jäljellä edelliseltä vuodelta 22 poikaa ja 2 tyttöä. Seuraavaan vuoteen jäi 26 poikaa ja 4 tyttöä.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden aikana 44 lasta yhteensä 2 092 päivää, 17 poikaa ja 13 tyttöä oli sitäpaitsi jossakin muussa laitoksessa. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 7 poikaa ja 3 tyttöä.

Pysyväisessä valvonnassa olleet näkyvät seuraavasta taulukosta:

	Suojeluvalvonnan alaisia		Laitoshuollon jälkivalvonnan alaisia tai perheisiin sijoitettuja		Valvottavia yhteensä		
	Valvojan ollessa				Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
	lastensuojeluviranomainen	yksityinen henkilö	lastensuojeluviranomainen	yksityinen henkilö			
Jäljellä v:lta 1962	139	20	121	—	199	81	280
V. 1963 valvontaan tulleita	103	12	76	1	125	67	192
Yhteensä	242	32	197	1	324	148	472
Näistä:							
Muutti toiselle paikkakunnalle, vihittiin avioliittoon, kuoli tai valvonnan määräaika päättyi ...	12	2	10	—	12	12	24
Poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	25	10	41	—	48	28	76
Otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin lastenhuoltolaitokseen	30	1	22	—	39	14	53
Valvonta lopetettiin tuloksettomana	2	2	5	—	7	2	9
Tuomittiin rikoksesta tai siirrettiin huoltolautakunnan PAVI-toimiston huollettavaksi	10	4	3	1	13	5	18
V:een 1964 jääneitä	163	13	116	—	208	84	292
Yhteensä	242	32	197	1	327	145	472

¹⁾ Hoidoin siirtyessä kaupungin hoitolaitoksesta toiseen tulee hän lasketuksi sekä laitoksesta eronneena että laitokseen otettuna hoidokkina ja sisältyy siis kahdesti kokonaissummaan.

Ansiotyötä koskevan luvan myönsi suojelukasvatusjaosto 102 alaikäiselle henkilölle.

Lausunnot. Toimisto antoi edelleen pyynnöstä eräitä lausuntoja tuomioistuimille ja holhouslautakunnalle toimiston huollettavana olevista henkilöistä. Poliisilaitoksen passitoimisto ja liikennetoimisto pyysivät säännöllisesti lausunnon, milloin toimiston huollettavana ollut alaikäinen haki ulkomaanpassia tai ajokorttia. Ulkomaanpassia varten annettiin lausunto 41 henkilöstä (39 poikaa, 2 tyttöä) ja ajokorttia varten 33 pojasta. Kaupungin asuntoasiaintoimistolle annettiin eräitä asiakasperheiden asunnon tarvetta valaisevia lausuntoja.

Sosiaalinen oikeusapu. Suojelukasvatustoimiston edustaja oli läsnä poliisin kuulustellessa alle 18-vuotiaista henkilöä rikospoliisiosastossa ja muuten vakavanlaisessa rikosasiassa. Tällaisia kuulusteluja oli 1 901 (1 507) alaikäistä koskevassa asiassa. Vuoden aikana ryhtyi suojelukasvatustoimisto suorittamaan henkilötutkintoja alisyyttäjinä toimiville poliisiviranomaisille syyttämättä jättämisen harkintaa varten, milloin vähäisestä rikoksesta syylliseksi epäilty oli ollut 15- vaan ei 18-vuotias. Tällainen tutkinta tehtiin suppeassa muodossa ja niitä jätettiin poliisipiireille vuoden kuluessa 4 tapauksessa. Muuten hoiti nuorista rikoksentehtävistä annetun lain määräämät tehtävät suojelukasvatustoimiston puolesta useimmin Vankeusyhdistyksen nuorisonvalvontatoimisto. Tämä suoritti yleensä henkilötutkinnat raastuvanoikeudelle 15 vaan ei 21 vuotta täyttäneistä syytteeseen asetetuista, jolloin suojelukasvatustoimiston henkilöasiakirjat olivat sen käytettävissä. Milloin tutkittava oli 15 vaan ei 18 v täyttäneenä tehnyt rikoksensa, Vankeusyhdistyksen nuorisonvalvontatoimiston asiamies useimmiten edusti lautakuntaa oikeudessa lastensuojeluasetuksen määräämällä tavalla. Nuorisonvalvontatoimisto huolehti ehdollisesti tuomittujen nuorten rikoksentehtävien valvonnan järjestelyistä.

Ensihuolto ja etsivä nuorisonhuolto. Syyskuun alusta lähtien suoritti toimisto tarkkailua ja kiireellisiä toimenpiteitä iltaisin klo 24:ään saakka. Tätä varten oli viikonloppu- ja pyhäpäivinä työssä kaksi huoltotarkastajaa ja tavallisina arki-iltoina yksi. Nämä työntekijät suorittivat tarkkailua kaduilla ja nuorten kokoontumispaikoissa ryhtyen tarvittaessa ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin sekä myös tarvittaessa välittömiin toimenpiteisiin juopumustapauksissa ja muulloin kiireellistä apua tarvittaessa. Yhteistyön helpottamiseksi poliisilaitos samasta ajankohdasta keskitti alle 18-vuotiaita koskevat juopumustapaukset yhdelle poliisiasemalle. Neljän kuukauden aikana nämä työntekijät hoitivat 272 tapausta, joista 241 koski poikia ja 31 tyttöjä. 46 tapauksessa oli kysymys Helsingin ulkopuolella asuvasta nuoresta. Huollettuja henkilöitä oli 229, joista poikia 198 ja tyttöjä 31.

Nuorisoriikollisuuden määrää Helsingissä valaisevat seuraavat tiedot rikospoliisin kertomusvuoden aikana tutkimista rikokseen syylliseksi todetuista alaikäisistä henkilöistä:

	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Alle 15-vuotiaita	993	32	1 025 (1 031)
15—17 »	691	100	791 (677)
18—20 »	443	67	510 (384)
Yhteensä	2 127	199	2 326 (2 092)

Poliisilaitoksen huolto-osastossa pidätettiin irtolaistapaisen elämän takia 258 (284) alle 18-vuotiaista henkilöä, joista poikia 90 ja tyttöjä 168. Pidätyksiä saman henkilön uusiintuneet pidätykset mukaan luettuina oli 356 (348), joista 112 poikia ja 244 tyttöjä koskevia.

Kertomusvuoden aikana saapui suojelukasvatustoimistolle seuraavat tiedot poliisiin pidättämisistä alle 18-vuotiaista juopuneista: pidätyksiä oli 778 (611), joista 746 poikia ja 32 tyttöjä koskevia, ja pidätettynä oli 333 (223) henkilöä, joista 316 poikia ja 17 tyttöjä.

Edellä luetelluista tulivat suojelukasvatustoimiston huollettaviksi alle 15-vuotiaana rikkomuksen tehneet sekä ne 15—17-vuotiaana rikoksen tehneet, jotka nuorista rikoksenteekijöistä annetun lain nojalla jätettiin syyttämättä tai tuomitsematta. Tuomituista 15—17-vuotiaana rikoksen tehneistä tuli osa suojelukasvatustoimiston huollettaviksi pääosan jäädessä yksinomaan rikosoikeudellisten toimenpiteiden vaaraan tai ehdollisesti tuomittuina oikeusministeriön määräämään valvontaan. Suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulivat edelleen kaikki em. irtolaistapaisen elämän takia ilmoitetut tai juopuneena pidätetyt lukuun ottamatta niitä, jotka jäivät huoltolautakunnan huollettaviksi, koska olivat jo täyttäneet 18 v ennen kuin toimenpiteisiin voitiin ryhtyä.

Ulkomaille matkustavan nuorison valvomiseksi ja huoltamiseksi oli suojelukasvatustoimisto yhteistoiminnassa etenkin Turun ja Tukholman lastensuojeluviranomaisten kanssa.

Kaikki suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulleet em. tapaukset sisältyvät alussa mainittuihin tilastoihin.

Poliisiviranomainen on 2 932 (2 633) tapauksessa pyytänyt lautakunnalta suostumusta siihen, että alle 21-vuotias nuori rikoksenteekijä saataisiin tuomita rangaistusmääräysmenettelyin.

Käsittelystä tapauksista oli miespuolisia syytettyjä 2 814 ja naispuolisia 118. Syytetyistä oli alle 18-vuotiaita 918 ja 18 v täyttäneitä 2 014. 2 392 tapauksessa oli syyttäjänä Helsingin poliisiviranomainen ja 540 tapauksessa muu poliisiviranomainen. Suoritetuista rikoksista oli moottoriajoneuvoliikenne rikoksia 2 110, muita liikenne rikoksia 105, juopumustapauksia 465 ja muita rikoksia 252. Suostumus rangaistusmääräysmenettelyyn annettiin 2 794 tapauksessa ja evättiin 45 tapauksessa. Muiden sosiaalilautakuntien käsiteltäväksi siirrettiin tai muuten jätettiin ratkaisematta 93 tapauksia.

Elatusaputoimisto

Elatusaputoimistossa pidettyyn avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten luetteloon merkittiin uusia tapauksia 683 ja poistettiin 570. Kun v:lta 1962 siirtyi 3 968 tapauksia oli kertomusvuoden lopussa luettelossa 4 081 lasta.

Selvitystoimenpiteet. Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja äitien antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskinäisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi makaajaksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määrästä ei päästy yksimielisyyteen, otettiin lapsen äidin pyynnöstä tai viran

puolesta elatusvelvollista vastaan haaste. Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskinäisellä sopimuksella 212 (193) tapauksessa ja tuomioistuimen päätöksellä 77 (76) tapauksessa.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä v. 1955 annetun ja v. 1961 muutetun lain perusteella haettiin kantajana esiintyvän äidin puolesta 51 tapauksessa maksutonta oikeudenkäyntiä. Hakemuksista hyväksyttiin 48 ja hylättiin 3 (48 ja 7). Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 279 (321) kertaa. Lisäksi lastenvalvoja esiintyi lastensuojelulautakunnan edustajana oikeudessa 11 (10) kertaa. Edelleen esiinnyttiin oikeudessa toisten kuntien lastenvalvojen puolesta 18 (15) kertaa ja muille sosiaaliviranomaisille annettiin virka-apua lastenvalvojan toimialaan kuuluvissa tehtävissä 225 (171) tapauksessa.

Avioliiton ulkopuolella syntyneille lapsille maksettavia elatusapuja suoritettiin pääasiassa vapaaehtoisesti. Lukuisissa tapauksissa käännyttiin kuitenkin ulosotviranomaisten puoleen elatusavun ulosmittaamiseksi elatusvelvollisen omaisuudesta tai sen pidättämiseksi palkasta.

Elatusaputoimiston tehtäviin kuului myös elatusavun turvaamisesta eräissä tapauksissa v. 1948 annetussa laissa tarkoitettut asiat. Tämän lain perusteella elatusapujaosto teki Uudenmaan lääninhallitukselle uusia työlaitosesityksiä avioliitossa syntyneiden lasten kohdalla 242 (323) sekä avioliiton ulkopuolella syntyneiden kohdalla 133 (133) tapauksessa. Lääninhallituksen päätös saatiin yhteensä 122 (345) tapauksessa. Huoltoapulain 42 §:n perusteella käsiteltiin elatusapujaostossa työlaitoksessa olevien elatusvelvollisten 183 (222) työloma-anomusta ja 265 (235) tapauksessa määrättiin työlomalla ollut palautettavaksi työlaitokseen.

Seuraavat asetelmat valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien ja elatusvelvollisten siviilisäätystä, ikää ja ammattia lasten syntyessä:

	Äitejä	Elatus- velvollisia	Ikä, vuotta	Äitejä	Elatus- velvollisia
Naimattomia	3 283	1 568	15	12	—
Leskiä ja laillisesti eronneita	570	421	16—19	630	236
Naimisissa olevia	211	1 234	20—24	1 445	1 001
Tiedot puuttuvat	17	858	25—29	924	915
	<u>Yhteensä</u>	<u>4 081</u>	30—34	590	582
			35—39	345	356
			40—49	131	333
			50—	—	89
			Tiedot puuttuvat	4	569
			<u>Yhteensä</u>	<u>4 081</u>	<u>4 081</u>
Ammatti				Äitejä	Elatusvelvollisia
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia ym.				138	321
Maatalous- ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia				40	96
Itsenäisen liikkeen harjoittajia				177	192
Liikeapulaisia ja työnjohtajia				891	386
Tehdas- ja muita ammattityöntekijöitä				1 054	1 339
Muita työntekijöitä				284	559

Merimiehiä, kalastajia ja laivojen henkilökuntaa	9	148
Valtion, kunnan ym. viran- ja toimenhaltijoita	282	269
Kotiapulaisia	755	—
Muun elinkeinon harjoittajia	26	7
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	425	764
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	4 081	4 081

Lastenvalvojan luetteloissa olevista lapsista kuoli kertomusvuoden aikana 22, joista 17 oli sairaalassa, 3 lastenkodissa ja 2 kotona. Kuolemansyynä oli 5 tapauksessa keuhkokuume, 1:ssä äkillinen vatsakalvontulehdus, 4:ssä synnynnäinen sydänvika, 1:ssä hukkumistapaturma, 7:ssä heikkous ja elinkelvottomuus, 2:ssa tukehtuminen, 1:ssä synnynnäinen munuaisvika ja 1 tapauksessa keuhkoverenvuoto.

Ottolapsiksi hyväksyttiin 48 lastenvalvojan luettelossa ollutta avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta.

Toimiston tiliasema oli vuoden päättyessä seuraava:

T u l o t			
Siirto v:lta 1962:	Au-lapset mk	Aviolapset mk	Yhteensä mk
Lastenvalvojan talletus-, säästö-, postisiirtotilin ja kassan saldo	—	—	59 375.81
Valvottujen säästötilien saldo	200 829.58	2 414.39	203 243.97
Lapsille perityt elatusmaksut	793 205.52	345 985.13	1 139 190.65
Kaupungille suoritettavat hoitomaksujen korvaukset	272 804.91	22 043.98	294 848.89
Yksityisiltä perityt oikeuskulujen korvaukset	9 099.74	165.04	9 264.78
Kaupungin suorittamat oikeuskulujen korvaukset v:lta 1963	1 833.70	7.00	1 840.70
Korvaukset tilapäisistä avustuksista	80.00	—	80.00
Korkotuloja	6 851.68	84.37	6 936.05
Lastenvalvojan säästö- ja talletustilien korko	—	—	1 816.17
		<hr/>	<hr/>
		Yhteensä	1 716 597.02

M e n o t			
Huoltajalle suoritettavat elatusmaksut	800 439.48	351 370.02	1 151 809.50
Kaupungille suoritettavat hoitomaksujen korvaukset	272 804.91	22 043.98	294 848.89
Kaupungille suoritettavat oikeuskulujen korvaukset	1 658.22	150.24	1 808.46
Oikeuskuluihin käytetty	9 275.22	21.80	9 297.02
Tilapäiset avustukset	80.00	—	80.00
Lastenvalvojan säästö- ja talletustilien korko	—	—	1 816.17
Siirto v:een 1964:			
Lastenvalvojan säästö- ja postisiirtotilin ja kassan saldo	—	—	59 352.94
Valvottujen säästötilien saldo + obligaatiot	197 427.15	156.89	197 584.04
		<hr/>	<hr/>
		Yhteensä	1 716 597.02

V ä e s t ö a s i a i n t o i m i s t o

Äitiysavustukset. Hakemuksia otti vastaan lastensuojeluviraston lisäksi 50 neuvola tai neuvolapiiria (50). Virastoon jätettiin 589 (575) ja neuvoloihin 7 738 (7 416) hakemusta.

Jaosto käsitteli yhteensä 8 327 (7 991) äitiysavustushakemusta. Näistä hyväksyttiin 8 135 (7 811) ja hylättiin 192 (180).

Avustus myönnettiin 7 997 (7 667) sellaiselle hakijalle, jotka olivat käyneet lain määräämässä tarkastuksessa ennen neljännen raskauskuukauden päättymistä sekä 138 (144) hakijalle, jotka olivat esittäneet pätevän syyn laiminlyöntiinsä.

Seuraava asetelma osottaa, miten hakijat ovat noudattaneet äitiysavustuslain määräämää tarkastuksessa käyntivelvollisuutta:

IV raskauskuukaudessa tai sitä ennen	8 036	(7 713)
V »	118	(100)
VI »	86	(83)
VII »	42	(39)
VIII »	18	(23)
IX »	11	(11)
X »	9	(10)
ei lainkaan tarkastuksia ennen synnytystä	7	(12)
	<hr/>	
	Yhteensä	8 327 (7 991)

Kertomusvuoden loppuun mennessä suoritettiin hakijoille sekä edelliseltä vuodelta nostamatta jääneitä että kertomusvuoden aikana myönnettyjä avustuksia yhteensä 409 050 (38 303 000 vmk) mk. Näistä oli luontoisavustuksia 212 800 (19 567 000 vmk) mk:n arvosta. Ohjekirjasia odottaville äideille jaettiin edelleenkin kaupungin kustannuksella.

Sosiaaliministeriö myönsi kertomusvuoden äitiysavustusten maksamiseen ennakkoa 140 000 (12,5 milj. vmk) mk.

Äitiysavustus oli kertomusvuonna 50 mk jokaista syntynyttä lasta kohden.

Perhelisät. Perhelisän hakijoita oli yhteensä 1 772 (1 903), joista hyväksyttiin 1 615 (1 698) ja hylättiin 157 (187). Veroylityksen takia hylättiin 122 (140) ja muusta syystä 35 (47). Hakemuksista oli 26 (18) toistamiseen käsiteltävänä kokouksessa lapsen syntymän tai muun syyn takia. Yksi myönnettyistä avustuksista jätettiin nostamatta.

Perhelisän määrä oli 55 mk lisään oikeutettua lasta kohden.

Lisä myönnettiin harkinnan perusteella 235 (211) perheelle veroylityksestä huolimatta.

Perhelisää saaneella 1 614 (1 698) perheellä oli lisään oikeutettuja lapsia yhteensä 6 449 (6 757), joista 6 177 (6 507) alle 16-vuotiaita ja 272 (250) koulunkäynnin perusteella huomioonotettuja 16 v täyttäneitä lapsia.

Lapsiluvun mukaan jakaantuivat perheet seuraavasti:

Lapsia perhettä kohden	Perheitä	Lapsia perhettä kohden	Perheitä
2	342 (348)	7	55 (51)
3	171 (189)	8	14 (16)
4	584 (616)	9	8 (7)
5	310 (352)	10	3 (2)
6	126 (117)	11	1 (—)
		Yhteensä	1 614 (1 698)

Perhelisän saajista oli 998 (1 044) varsinaista suurperhettä, 437 (458) leskien ja 179 (196) työkyvyttömiä perhettä.

Kertomusvuonna suoritetusta koko perhelisän määrästä 151 687.25 (15 966 500 vmk) mk:sta jaettiin suurille perheille 94 763.35 (9 801 000 vmk) mk, leskiperheille 38 787.65 (4 059 000 vmk) mk ja työkyvyttömiä perheille 18 136.25 (2 106 500 vmk) mk.

Avustuksen suorituksessa käytettiin edelleenkin liikkeisiin suoraan annettuja osto-osoituksia. Osan tarvikkeista hankkivat perheet itse, esittäen niistä hyväksyttävän tilityksen toimistoon.

Perhelisävaroista käytettiin asuin- ja talousrakennusten kunnostamiseen 4 017.50 (303 000 vmk) mk, sänkyihin ja vuodevaatteisiin 72 465.34 (7 476 175 vmk) mk, huonekaluihin 19 759 (1 812 575 vmk) mk, astioihin ja muihin taloustarvikkeisiin 10 940.46 (1 111 000 vmk) mk, ompelu- ja pesukoneisiin sekä pölynimureihin 7 533.75 (870 250 vmk) mk, vaatetukseen 35 716.20 (4 254 000 vmk) mk sekä muihin luontoissuorituksiin 1 255 (106 500 vmk) mk.

Sosiaaliministeriö myönsi kertomusvuonna perhelisien maksamista varten ennakkoa 125 000 (13 milj.vmk) mk.

Erityislapsilisät. Uusia erityislapsilisähakemuksia jätettiin vuoden aikana yhteensä 616, joista toisista kunnista siirrettyjä oli 68 (50).

Jaoston käsiteltävänä oli 2 388 (2 833) erityislapsilisäasiaa. Näistä oli lain määrittämiä tarkistuspäätöksiä 1 794 (1 567). Erityislapsilisää myönnettiin tai sen suoritusta jatkettiin veroäyriilytyksestä huolimatta 254 nostajalle. Tapauksia, joissa erityislapsilisähakemus hylättiin tai tarkistuksen yhteydessä suoritus päätettiin lopettaa, oli 722. Laissa säädettyjen edellytysten puuttumisen takia hylättiin tai lakkautettiin erityislapsilisä 528 tapauksessa, veronylityksen takia 140 tapauksessa, koulutusavustuksen takia 39 tapauksessa, varallisuuden takia lapsen avuttomuudesta huolimatta 12 tapauksessa ja 16—20-vuotiaan lapsen kouluajalta saaman palkan tai luontoisedun takia 3 tapauksessa.

Kertomusvuoden aikana lähetettiin 40 (32) avutonta lasta koskevaa hakemusta lausuntoineen sosiaaliministeriön ratkaistavaksi.

Lasten lukumäärä erityislapsilisän suorittamisperusteen mukaan oli vuoden viimeisen neljänneksen aikana: lain 3 §:n 1 momentin mukainen täysoripous 54 (61) tapauksia, puolioripous 1 699 (1 708), au-lapsen elatusavun puuttuminen 195 (191) ja vanhempien kansaneläke 713 (787) eli yhteensä 2 661 (2 747) tapauksessa; asetuksen 3 §:n 1 momentin mukainen sokeus 10 (8), kuurous 56 (50), raajavamma 42 (38), vai-

22. Lastensuojelutoimi

kea kaatumatauti 10 (7), syvä vajaamielisyys tai mielisairaus 154 (168), sokeritauti 75 (62), sydänvika 6 (2), keuhkoastma 2 (1) sekä muu avuttomuus 49 (24) eli yhteensä 404 (360) tapausta.

Erityislapsilisää suoritettiin viimeiseltä neljännekseltä kaikkiaan 3 065 (3 124) lapsesta 2 012 (1 997) nostajalle yhteensä 126 828 (12 823 200 vmk) mk. Vuoden aikana suoritettiin kaiken kaikkiaan erityislapsilisää 516 420 (50 569 000 vmk) mk.

Kodinperustamislainoja ei v:n 1957 elokuusta lähtien ollut toistaiseksi myönnetty. Lainojen takaisin perimiseen liittyviä varallisuuselvityksiä ja lausuntoja annettiin sosiaaliministeriölle.

Lapsilisät. Lapsilisän määrä yhdestä lapsesta oli 45 mk neljännekseltä, toisesta lapsesta 51 mk ja 60 mk kolmannesta ja sitä seuraavista lapsista. Kertomusvuoden aikana rekisteröitiin 6 329 (5 939) kokonaan uutta lapsilisätapausta. Luvusta puuttuvat toisista kunnista siirretyt ja aikaisemmin rekisteröityihin perheisiin syntyneet lapset.

Jaosto käsitteli vuoden aikana 1 550 (1 843) lapsilisää koskevaa asiaa. Lapsilisää määrättiin maksettavaksi kaikkiaan 21 178 188 (2 048 265 900 vmk) mk. Siitä palautettiin virheellisiä suorituksia tai oikeudettomasti nostettuja lapsilisä 4 958 (707 800 vmk) mk sekä nostamatta jääneitä lapsilisän maksu- ja tililtäottokortteja yhteensä 100 332 (8 965 500 vmk) mk.

Lapsilisän saajat ja lapsiluvut ilmenevät seuraavasta:

Neljännes	Lapsilisän nostajia		Vastaava lasten luku	
I	64 770	(64 510)	109 052	(109 195)
II	64 552	(64 494)	108 699	(109 149)
III	64 908	(64 819)	108 705	(108 842)
IV	65 930	(65 519)	109 778	(109 505)

Näihin lukuihin sisältyy n. 1 200 tapausta, joissa lapsilisä on maksettu kunnalle.

Lapsilisää nostaneet yksityiset perheet (nostajat) ryhmittäytyivät lapsiluvun mukaan vuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavasti:

Lapsilisää nostettiin	Nostajien lukumäärä		Lapsien luku	
1 lapsesta	33 226	(33 046)	33 226	(33 046)
2 »	20 612	(20 438)	41 224	(40 876)
3 »	7 148	(7 267)	21 444	(21 801)
4 »	1 864	(1 873)	7 456	(7 492)
5 »	471	(513)	2 355	(2 565)
6 »	132	(137)	792	(822)
7 »	43	(39)	301	(273)
8 »	15	(12)	120	(96)
9 »	3	(4)	27	(36)
10 »	1	(—)	10	(—)
Yhteensä	63 515	(63 329)	106 955	(107 007)

Sosiaalilääkärin toimisto

Kertomusvuoden aikana tutkittiin 603 (594) lasta ja tutkittavaksi ilmoitetuista tapauksista siirtyi keskeneräisenä tai tutkimusta odottamaan seuraavaan vuoteen 145 (98) lasta. Tapaukset jakautuivat lähettäjiensä mukaan seuraavasti: lastenhuolto-toimistosta ilmoitettuja 362 (263), vajaamielishuoltajan ilmoittamia 196 (147) ja suojelukasvatustoimistosta 190 (178). Kerran viikossa toimi vajaamielisneuvola, jossa psykiatri sosiaalityöntekijän avustamana otti vastaan vajaamielispotilaita lähinnä hoidollisessa mielessä.

Esitiedot tutkimukseen lähetetyistä tapauksista saatiin tavallisesti lähettävän toimiston huoltotarkastajalta. Sosiaalilääkärin toimiston sosiaalityöntekijät suorittivat 142 tutkimushaastattelua sekä toimivat yhdyshenkilönä miltei kaikissa tutkimustapauksissa. Psykologisia tutkimuksia tehtiin yhteensä 831 (750), yksinomaan psykologin tutkimuksessa kävi vuoden aikana 53 (65) lasta ja oli tällöin kysymys älykkyytensä mittaamisesta tai aikaisemmin sovitusta testauksesta. Psykiatrit tutkivat 550 (509) tapausta (tavallisesti lapsi tai nuori huoltajineen) ja näistä oli yksinomaan psykiatrin tutkimuksessa 70 (128) tapausta. Tutkitut tapaukset käsiteltiin team-työn luontoisesti ja jokaiseen tutkittuun tapaukseen pyrittiin liittämään jokin hoidollinen toimenpide.

Varsinaiseen polikliiniseen hoitoon oli kertomusvuonna vähän mahdollisuuksia psykiatrityövoiman vajuuden ja tutkimustyön paineen vuoksi. Polikliinisessä yksilöterapiassa oli psykiatrilla 1 lapsi, hoitokertoja 23, psykologilla 18 lasta, hoitokertoja 286, sosiaalityöntekijöillä 10 lasta, hoitokertoja 47 sekä 20 vanhempaa, hoitokertoja 88. Lisäksi oli ulkopuolisilla terapeuteilla 11 lasta, hoitokertoja yhteensä 385.

Käynnit laitoksissa, jolloin osa ajasta käytettiin lasten ja nuorten tutkimuksiin, osa neuvotteluihin laitoshenkilökunnan kanssa, muodostivat huomattavan osan sosiaalilääkärin toimiston virkailijoiden toiminnasta. Laitoskäynnejä tekivät psykiatrit 133, psykologit 124 ja sosiaalityöntekijät 22.

Sosiaalilääkärin toimiston tutkimusaineisto, ilmoitukset ja tutkimustulokset ilmenevät seuraavista taulukoista:

Tutkimusaineisto:

	I k ä										Kaikkiaan	
	0—6 v		7—15 v		16—17 v		18 v		Yhteensä			
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.		
<i>Jäljellä v.teen 1963</i>												
Lastenhuoltotoimisto	12	14	16	13	3	3	1	—	32	30	62	
Lhtn vajaamielisryhmä	1	—	1	—	1	1	—	—	3	1	4	
Suojelukasvatustoimisto	—	—	14	4	8	6	—	—	22	10	32	
<i>Uusia v. 1963</i>												
Lastenhuoltotoimisto	65	33	107	72	7	13	2	1	181	119	300	
Lhtn vajaamielisryhmä	17	16	62	30	5	7	29	26	113	79	192	
Suojelukasvatustoimisto	—	—	71	26	28	21	8	4	107	51	158	
<i>Yhteensä</i>												
Lastenhuoltotoimisto	77	47	123	85	10	16	3	1	213	149	362	
Lhtn vajaamielisryhmä	18	16	63	30	6	8	29	26	116	80	196	
Suojelukasvatustoimisto	—	—	85	30	36	27	8	4	129	61	190	
Kaikki yhteensä	95	63	271	145	52	51	40	31	458	290	748	
Poistettu v. 1963	76	50	224	117	33	37	36	30	369	234	603	
Jäljellä v.teen 1964	19	13	47	28	19	14	4	1	89	56	145	

Ilmoittajat ja ilmoittamisen pääsyy:

Syy	Lastenhuoltotoimisto Lhtn vajaamielisryhmä			Suojelukasvatustoimisto			Kaikkiaan
	P.	T.	Yhteensä	P.	T.	Yhteensä	
Kehitystason määrääminen	74	44	118	1	—	1	119
Heikko koulumenestys	13	6	19	3	1	4	23
Koulunkäynnin järjestely	12	18	30	2	2	4	34
Laitossijoitus	2	5	7	10	3	13	20
Mahdollinen laitoksesta kotiuttaminen	2	8	10	3	2	5	15
Vajaamielisrekisteriin merkitseminen ja laitos- hakemus	35	18	53	—	1	1	54
Vajaamielispäivähuoltolaan sijoitus	2	—	2	—	—	—	2
Lapsen sopivuus kasvatuskotiin	9	5	14	—	—	—	14
Kodin tai kasvatuskodin sopivuus lapselle							
Mahdollinen sairaalatutkimus tai hoito	6	8	14	4	2	6	20
Mahdollinen lääkehoito	14	18	32	—	—	—	32
Hermostolliset herkkyysoireet	51	36	87	25	8	33	120
Kastelu ja/tai tuhriminen	29	8	37	3	2	5	42
Sopeutumisvaikeudet	30	9	39	73	36	109	148
Seksuaaliset vaikeudet	—	—	—	4	4	8	8
Mahdollinen adoptio tai sen purkaminen	15	13	28	—	—	—	28
Holhous- ja oikeusasiasia	9	9	18	1	—	1	19
Työkyvyttömyyseläkkeen hakeminen	7	8	15	—	—	—	15
Mahdollinen sterilisaatio	3	5	8	—	—	—	8
Lausunto kutsuntaviranomaisille	6	—	6	—	—	—	6
Muut syyt	10	11	21	—	—	—	21
Yhteensä	329	229	558	129	61	190	748

Kertomusvuonna tutkitut lapset ja nuoret henkilöt ryhmitettyinä diagnoosin ja toimenpiteiden mukaan:

Tutkimukset, selvitykset, suositukset ja toimenpiteet (monella tutkitulla useita toimenpiteitä)	300	310-318	321-324	325.0 1.4.5.	325.2	325.3	326.0-1	326.3	326.4	351-353	Muut	793	Tutkimatta	Yhteensä
Tutkimusselvitys ja lausunto lastenhuolto- ja suojelukasvatustoimistoille	—	24	34	43	20	16	—	16	4	2	—	40	7	206
Suositus kasvatuskotiin	—	2	3	—	—	1	—	3	1	—	—	5	—	15
» lastenkotiin	—	2	2	1	2	2	—	—	—	—	—	3	—	12
» vastaanotto- tai nuorisokotiin	—	5	21	—	1	6	—	6	2	—	—	—	—	41
» koulukotiin	—	2	5	—	1	4	—	3	3	—	—	—	—	18
» sairaalaan tai poliklinikalle	2	20	19	8	14	3	2	3	4	5	5	—	—	85
» Metsäkummun hoitokotiin	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
» vajaanmielisrekisteriin ja/tai laitokseen	—	—	—	16	20	—	—	—	—	—	1	—	—	37
» vajaanmielisipäivähuoltolaan tai työkotiin	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	4
» laitoksesta kotiuttamiseen	—	1	4	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	9
» yksilöterapiaan	—	5	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	12
Ehdotettu oppivelvollisuuden suorittamisesta vapauttamista	—	—	1	15	2	—	—	—	—	—	1	—	—	19
» koulunkäynnin alkamisen lyk-	—	1	—	5	10	4	1	—	—	1	—	2	—	24
» apukouluun	—	—	2	1	10	4	—	—	—	—	—	—	—	17
» muuta koulusiirtoa	—	5	2	—	—	3	—	3	3	—	—	6	—	22
» ammatinvalinnan ohjausta	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Lausunto adoptioasiassa	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	19	—	22
» holhou- tai oikeusasiassa	—	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—	6	—	12
Esitetty sterilisaatiota tai aborttia	—	1	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Todistus työkyvyttömyyseläkkeen hakemusta varten	—	—	—	10	14	—	—	—	—	1	—	—	—	25
Lausunto kutsuntaviranomaiselle	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Muut lääkärintodistukset	—	—	1	2	3	1	—	1	—	1	—	—	—	9
Lääkemääräykset	1	5	6	31	13	2	—	—	—	2	—	—	—	60
Yhteensä	3	75	110	145	121	47	3	38	17	12	8	83	7	669

Lastensuojeluviraston muut toimistot valikoivat ennen sosiaalilääkärin toimiston tutkittavaksi lähettämistä vaikeimmat ja eniten vaurioituneet huollossa tai huostassa olevista lapsista tai nuorista henkilöistä.

Eräitä yhdistelmätietoja

Lastensuojelulautakunnan täysihuollossa oli edelliseltä vuodelta jäljellä kaikkiaan 3 094 lasta. Kertomusvuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 1 206 lasta (1 181), joten vuoden aikana oli lautakunnan täysihuollossa yhteensä 4 301 (4 198) lasta. Näistä oli 3 881 lastenhuoltotoimiston alaista ja 408 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta tai nuorta henkilöä. Sitä paitsi oli 12 lasta osan vuodesta lastenhuoltotoimiston ja osan vuodesta suojelukasvatustoimiston huollossa.

Lautakunnan huoltoon otetuista lapsista oli avioliitossa syntyneitä 2 687 eli 62.5 % ja au-lapsia 1 614 eli 37.5 %. Lastenhuoltotoimiston alaisten lasten vastaavat suhdeluvut olivat 60.1 ja 39.9 sekä suojelukasvatusta tarvitsevien lasten 84.8 ja 15.2. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 2 364:llä eli 88.0 %:lla molemmat vanhem-

mat elossa, 293:lla eli 10.9 %:lla jompikumpi vanhemmista kuollut ja 30 eli 1.1 % täysin orpoja. Au-lapsista 778:lla eli 48.2 %:lla oli sekä elatusvelvollinen että äiti elossa, 820:lla eli 50.8 %:lla oli elatusvelvollinen tai äiti kuollut tai elatusvelvollinen tuntematon ja 16:lla eli 1.0 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nimittäin 3 534 eli 83.1 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 32 ja muualla Uudenmaan läänissä 119, joten muualla syntyneitä oli 570 eli 13.4 %.

Jotta saataisiin selvitettyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluivat, ryhmiteltiin heidät vanhempiensa ammatin perusteella, avio-syntyiset isän ja au-lapset äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli mm. tehdas- ja ammattityöntekijäin lapsia 2 011 eli 46.8 %, muiden työntekijäin 479 eli 11.1 %-kotiapulaisten 328 eli 7.6 %, itsenäisten liikkeenharjoittajien 152 eli 3.5 %, liikeapu, laisten ja palveluskunnan 688 eli 16.0 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 176 eli 4.1 %.

Toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä em. lasten joutumiseen lautakunnan huostaan useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtunut seikka. Ainoastaan 892 eli 20.7 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta, 528 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaamielisyyden, aistivallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 364 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 3 183:ssa eli 74.0 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista, 279 eli 6.5 % lapsista otettiin huollettaviksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskyky 132:lla eli 3.1 %:lla oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 160 lasta eli 3.7 % oli vanhempiensa hylkäämiä, 735 lapsen eli 17.1 %:n vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt ja 128 lapsen, 3.0 %:n, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkieli oli 4 075:llä eli 94.8 %:lla suomi, 220:llä eli 5.1 %:llä ruotsi ja 6:lla eli 0.1 %:lla jokin muu kieli.

Taloustietoja

Lastensuojelutoimen aiheuttamat bruttomenot olivat tilinpäätöksen mukaan seuraavat:

	mk
Lastensuojeluvirasto	1 683 000.69
Avohuolto:	
turvattomien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen	1 657 515.25
suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen	45 478.10
lasten kesävirkestys ja lomamatkat	134 000.00
vajaamielisten huolto	67 516.45
Lasten- ja nuorisonhuoltolaitokset	4 846 632.44
Vajaamielislaitokset	639 623.03

Muu laitoshoido:		mk
turvattomien alaikäisten sijoitus kaupungin laitosten ulkopuo-		
lolla	2 148 206.11	
suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus kaupungin lai-		
tosten ulkopuolella	165 389.93	
vajaamielisten sijoitus	726 336.38	
Järjestöjen avustukset	104 281.00	
Lastensuojelulautakunnan käyttövarat	3 001.23	
	<hr/>	
	Yhteensä	12 220 980.61

Lisäksi esiintyi tilinpäätöksessä pääomamenoina laitosten perusparannuskus-

	mk		mk
Sofianlehdon vastaanottokoti	22 737.76	Oppilaskoti Toivola	38 009.03
Outamon vastaanottokoti	1 383.38	Nukarin lastenkoti	6 693.00
Mellunkylän vastaanottokoti .	2 352.42	Päivähuoltola Vantaala	14 403.30
Hyvösen lastenkoti	2 955.81		
		Yhteensä	88 534.70

Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot jakaantuivat seuraaviin eriin:

	mk		mk
Valtionapu sosiaalilääkärin		vajaamielislaitoksille	290 575.14
toimiston menoihin	6 000.00	Ateriamaksut	97 905.74
Korvaukset annetusta		Luontoisedut	57 646.46
huollosta:		Vuokrat	111 932.15
valtiolta	1 002 198.90	Gustaf Walfrid Hyvösen	
vierailta kunnilta	17 858.26	rahaston tuotto	71 820.34
yksityisiltä	1 192 335.77	Muut tulot	26 331.14
Valtionapu:			
lastenkodeille	122 893.10	Yhteensä	2 997 497.00

Kun tulot vähennetään bruttomenoista 12 309 515.31 mk:sta, kaupungin kassaa rasittavaksi nettomenoksi jää 9 312 018.31 mk eli 998 924.32 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

*Lastensuojelujärjestöjen ja kuntainliittojen
suorittaman työn tukeminen*

Kuten menoista ilmenee, jaettiin avustuksina yksityisille lastensuojelujärjestöille yhteensä 104 281 mk, josta Vankeusyhdistys sai 5 000 mk ja 99 281 mk sellaiset järjestöt, jotka järjestivät kesänviettoa helsinkiläisille lapsille. Lisäksi suoritettiin osuutena Kärkulla Centralanstalt -nimistä laitosta ylläpitävälle kuntainliitolle 35 000 mk ja Rinnekoti-Säätiölle osuutena keskuslaitoksen perustamiskustannuksiin 278 698.87 mk.

Lastensuojelurahastot

Kaupungin lastensuojelutyötä varten oli rahatoimiston hoidossa eräitä rahastoja, joiden pääomat ja käytettävissä olevat korkovarot olivat 31.12. seuraavan suuruiset:

	Pääoma mk	Korot mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto.....	414.04	120.18
Johan Gustav Rosenbergin rahasto	126.19	24.54
Lasten kesäsiirtolain rahasto	215.88	137.63
Bergman-puolisojen lahjoitusrahasto	626.77	61.62
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	130.26	10.00
M. Kotschackin lastenvaatetusrahasto	958.88	84.00
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	655.97	64.49
Yhteensä	3 127.99	502.46

Hoitopaikkavaraukset

Lastensuojelulautakunta sijoitti laitoshoidtoa tarvitsevia alaikäisiä ja vajaamielisiä kertomuksesta ilmenevässä määrin valtion, eri kuntien tai kuntainliittojen sekä yksityisten omistamiin laitoksiin. Lastensuojeluvirasto suoritti pääasiassa suullisilla ennakkosopimuksilla paikkavaraukset kuitenkin siten, että ao. jaosto vahvisti hoitomaksun suuruuden. Kaupunki varasi myös myöntäessään avustuksia tai lainoja yksityisten laitosten perustamiskustannuksia varten samalla käyttöönsä määrääjäksi hoitopaikkoja. Seuraavat sopimukset olivat kertomusvuonna voimassa:

5.2.1955 tehty sopimus 30 hoitopaikan varaamisesta 31.12.1975 saakka Samfundet Folkhälsan i svenska Finland -nimisen säätiön lastenkodista;

24.1.1956 ja 15.2.1958 tehdyt sopimukset 10 hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi Mustalaislähetyksen omistamasta Kotimäen lastenkodista sekä samoin 10 hoitopaikan varaamisesta Päiväkummun lastenkodista ja 20.3.1962 tehty sopimus 5 hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi nuorisokodista Kauniaisissa;

28.12.1956 tehty sopimus 16 hoitopaikan varaamisesta Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kodinhoito-opiston lastenkodista myönnetyn lainan maksuajaksi;

11.10.1960 tehty sopimus 17 hoitopaikan varaamisesta Lastenlinnasta sekä sopimukseen liittyvä erikoissopimus; näistä hoitopaikoista oli 8 ensisijaisesti lastensuojelulautakunnan käytettävissä;

15.6.1959 tehty sopimus 12 hoitopaikan varaamisesta 10 vuodeksi Kristillisten Orpokotien Kannatusyhdistyksen Päivölän lastenkodista;

15.1.1960 tehty sopimus 8 hoitopaikan varaamisesta 10 vuodeksi Suomen Pelastusarmeijan Säätiön tyttökodista;

27.6.1961 tehty sopimus 10 hoitopaikan varaamisesta 20 vuodeksi Pelastakaa Lapset -nimisen yhdistyksen Matti ja Maija-kodista;

16.6.1961 tehty sopimus 15 hoitopaikan varaamisesta 25 vuodeksi Helsingin Kaupunkilähetyksen Kotivuoren lastenkodista;

21.11.1961 tehty sopimus 10 hoitopaikan varaamisesta toistaiseksi Kirsti Herlinin Lastenkotisäätiön lastenkodista sekä

kaupunginhallituksen 12.7.1951 tekemään päätökseen perustuva sopimus 12 hoitopaikan varaamisesta 31.12. 2001 saakka Suomen Lastenhoitoyhdistyksen lastenkodista.

Kaupunginvaltuuston 21.2.1962 tekemän päätöksen perusteella tehtiin ennakkovaraus 45 paikasta Kärkulla Centralanstalt -nimisestä, kuntainliiton ylläpitämästä laitoksesta aikaisemmin varattujen 35 paikan lisäksi.

Valtuuston myönnettyä lainan Vajaamielisten Tuki -yhdistykselle varattiin sen omistamasta Kankurinmäen kesäsiirtola- ja hoitokoti -nimisestä laitoksesta kaikki paikat lastensuojelulautakunnan käyttöön.

IV LASTENSUOJELULAUTAKUNNAN ALAISET LAITOKSET

Lasten- ja nuorisonhuoltolaitokset. *Sofianlehdon vastaanottokoti* toimi 227-paikkaisena turvattomien lasten vastaanottolaitoksena, johon kuitenkin jouduttiin sijoittamaan myös suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia ja vajaamielisiä. Laitos jakaantui 67-paikkaiseen pikkulasten (A-), 55-paikkaiseen leikki-ikäisten (B-) ja 48-paikkaiseen kouluikäisten osastoryhmään sekä 42-paikkaiseen vajaamielisten ja 15-paikkaiseen vajaamielisten sairastosastoon. Laitoksen johtajana toimi kasvatustiet.kand. Hannu Timperi apunaan 111 muuta viranhaltijaa sekä 34 työ-sopimussuhteeseen palkattua toimenhaltijaa.

Herttoniemen vastaanottokoti toimi 14-paikkaisena lähinnä leikki-ikäisten lasten vastaanottolaitoksena, jonka johtajana oli kasvattaja Sirkka-Liisa Rauta-aho apunaan 5 muuta viranhaltijaa ja 5 työ-sopimussuhteessa olevaa toimenhaltijaa.

Outamon vastaanottokoti toimi Lohjalla 2-osastoisena 30 paikkaa käsittävänä vastaanottokotina suojelukasvatusta tarvitsevia kouluikäisiä poikia varten. Laitoksella oli oma kansakoulu. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Eetu Sutinen 31.8. saakka ja 1.9. alkaen kasvatustiet.kand. Matti Määttänen apunaan 21 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Vastaanottokoti Lemmilä toimi Hyvinkään Ridasjärvellä 15-paikkaisena suojelukasvatusta tarvitsevien poikien vastaanotto- ja tarkkailukotina. Laitoksessa toimi oma kansakoulu. Laitoksen johtajana oli kansak.op. Mauno Halonen apunaan 6 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Mellunkylän vastaanottokoti toimi 18-paikkaisena suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia, etupäässä tyttöjä sekä poikkeustapauksissa muitakin alaikäisiä varten tarkoitettuna vastaanotto- ja tutkimuslaitoksena, jossa oli oma kansakoulu. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Jyrki Ritamo apunaan 3 viranhaltijaa ja 4 toimenhaltijaa.

Hyvösen lastenkoti toimi 33-paikkaisena erityislastenkotina, jonka johtajana toimi sosiaalihoitaja Mirja Myllylä apunaan 8 viranhaltijaa ja 9 toimenhaltijaa.

Malmin lastenkoti toimi niin ikään 37-paikkaisena erityislastenkotina. Laitokseen jouduttiin sijoittamaan jatkuvasti myös vajaamielisiä lapsia. Johtajana oli kasvattaja Elsa Hytönen apunaan 15 viranhaltijaa ja 6 toimenhaltijaa.

Kallion nuorisokoti toimi 28-paikkaisena erityislastenkotina, jossa oli erikseen jälkihuolto- ja koululaisosastot. Sijoitusvaikeuksien vuoksi laitoksessa edelleen hoi-

dettiin yksinomaan kouluikäisiä lapsia. Johtajana toimi sosion. Erkki Mikonsaari apunaan 4 viranhaltijaa ja 6 toimenhaltijaa.

Töölön nuorisokoti toimi 12-paikkaisena lähinnä jälkihoitoa tarvitsevien tyttöjen laitoksena, jonka johtajana oli sosion. Helmi Hirvonen apunaan 2 viranhaltijaa.

Kaarelan nuorisokoti toimi 15-paikkaisena lähinnä jälkihoitoa tarvitsevien poikien laitoksena, jonka johtajana oli sosion. Lauri Saloriutta apunaan 5 toimenhaltijaa.

Taivallahden nuorisokoti toimi 17-paikkaisena jälkihuoltoa tarvitsevien poikien hoitolaitoksena. Laitoksen johtajana toimi sosion. Olavi Kivistö apunaan 4 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Metsäkummun hoitokoti toimi 15-paikkaisena kasvatusvaikeuksiin joutuneiden lasten psykiatrisena laitoksena, jolla oli oma kansakoulu. Hoito- ja kasvatustyötä johdettiin kiinteästi sosiaalilääkärin toimistosta, jonka lastenpsykiatri ja psykologi työskentelivät vakituisesti laitoksessa. Laitoksen johtajana toimi kasvattaja Saara Huotari 31.8. saakka, 1.9.—15.11. välisenä aikana ohjaaja Eira Palo sekä 16.11. lukien sosiaaliohje. Eeva Kuusiniemi. Laitoksessa oli lisäksi 6 viranhaltijaa ja 7 toimenhaltijaa.

Oppilaskoti Toivola toimi 96-paikkaisena apukouluasteella olevien turvattomien lasten hoitolaitoksena, jossa oli oma kansakoulu. Jälkihoitoa tarvitsevien tyttöjen 12-paikkainen osasto pääsi kertomusvuoden alussa muuttamaan uusiin ajanmukaisiin tiloihin. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Veli Ilasmaa apunaan 42 viranhaltijaa ja 13 toimenhaltijaa.

Kertomusvuonna aloitti toimintansa talossa Kunnalliskodintie 6 *Koskentuvan nuorisokoti*, jossa oli 16 paikkaa. Laitos toimi lähinnä jälkihuoltoa tarvitsevien poikien hoitokotina. Sen johtajana toimi ohjaaja Kalevi Mattila apunaan yksi viranhaltija ja kaksi toimenhaltijaa.

V a j a a m i e l i s l a i t o k s e t j a v a j a a m i e l i s t e n l a s t e n l a s t e n - k o d i t

Kullatorpan lastenkoti toimi vajaanmielisten lastenkotina, jossa oli 21 vahvistettua hoitopaikkaa. Laitosta ei ollut hyväksytty vajaanmielislaitokseksi eikä se saanut valtionapua paikkaluvun pienen määrän ja rakennusten huonon kunnan vuoksi. Johtajana toimi sosion. Anna Lehto apunaan 14 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Päivölän lastenkoti toimi Sipoon Kallbäckissa 16-paikkaisena vajaanmielisten lastenkotina. Laitos ei pienen kokonsa vuoksi ollut saanut vajaanmielislaisissa tarkoitettua valtionapua. Laitoksen johtajana toimi vajaanmielishoit. Kyllikki Grönroos apunaan 5 viranhaltijaa ja 6 toimenhaltijaa.

Nukarin lastenkoti. Nurmijärven Nukarissa oli ainoa lastensuojelulautakunnan alainen varsinainen vajaanmielishoitokoti, jossa oli 30 hoitopaikkaa. Johtajana toimi lastenhoit. Rauha Ojalainen apunaan 15 viranhaltijaa ja 3 toimenhaltijaa.

Päivähuoltola Tyynelä toimi 60-paikkaisena vajaanmielisten päivähuoltolaitoksena. Johtajana toimi kansak.op. Sirkka Wahlroos apunaan 7 viranhaltijaa ja 3 toimenhaltijaa.

Päivähuoltola Vantaala toimi niin ikään vajaanmielisten päivähuoltolana, jossa oli 42 paikkaa. Laitoksen johtajana oli valtiot.kand. Annikki Paasonen apunaan 5 viranhaltijaa ja 5 toimenhaltijaa.

Käpylän koulu- ja työkeskus toimi 2-osastoisena vajaamielisten päivähuoltolana talossa Pyhtääntie 1. Vajaamieliskouluosasto toimi 40-paikkaisena 4 luokkaisena vajaamieliskouluna ja työkotiosasto 25-paikkaisena 16 v täyttäneiden vajaamielisten päivähuoltolana. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Veikko Tavast apunaan 8 viranhaltijaa ja 3 toimenhaltijaa.

Muissa lastenhuoltolaitoksissa hoidettiin vajaamielisiä kertomusvuonna siten, että keskimäärin oli Sofianlehdon vastaanottokodissa 57 ja Malmin lastenkodissa 15 vajaamielistä. Nämä osastot eivät toimineet vajaamielislaisilla tarkoitettuina vajaamielislaitoksina.

L a i t o s t e n h a l l i n t o

Laitosten toiminnasta todettakoon lisäksi, että niiden välitön johto kuului kunkin laitoksen johtajalle, mutta että hallinnollista yleisvalvontaa suoritti lastensuojelutoimen toimitusjohtaja sekä kasvatuksellista valvontaa Outamon, Lemmilän ja Mellunkylän vastaanottokotien osalta nuorisonhuoltaja ja muiden laitosten osalta lastenhuollontarkastaja tai apulaislastenhuollontarkastaja.

Laitosten kansakouluissa noudatettiin kaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia ja opetuksen tarkastuksesta huolehtivat suomenkielisten kansakoulujen tarkastajat.

Laitosten terveydenhoitotarkastukset suoritti lautakunnan lääkäri. Sosiaalilääkärin toimisto suoritti laitoksessa psykiatrisia tutkimuksia ja antoi tässä suhteessa hoidokkeja koskevia hoito-ohjeita. Lautakunnan lääkäri antoi eri laitosten terveysoloista ja lasten terveydentilasta selonteon, jossa todettiin, että lapsille oli annettu asiaan kuuluvat rokotukset, tuberkuloositarkastuksissa kävi 463 lasta, sairaalahoitoon joutui 73 lasta ja että muut sairaustapaukset hoidettiin laitoksissa. Uusien sairaustapausten lukumäärä oli kaikissa laitoksissa yhteensä 1 689 (1 637), poliklinikkakäyn-tejä oli 361 ja lääkintävoimistelua annettiin 97 lapselle.

Seuraavasta taulukosta ilmenevät laitosten tautitapaukset:

22. Lastensuojelutoimi

Tautiryhmä	Sofianlehto	Herttoniemi	Hyvönen	Kaarela	Kallio	Kullatorppa	Lemmiä	Malmi	Metsäkumpu	Mellunkylä	Nukari	Outamo	Päivölä	Toivola	Töölön nuorisokoti	Kaarelan nuorisokoti	Taivallahden nuorisokoti	Vantaala	Käpylän koulu- ja työköti	Koskentuvan nuorisokoti	Yhteensä		
Vihurirokko	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Tulirokko	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
Tuhkarokko	19	10	1	—	—	7	—	7	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	46	
Vesirokko	33	—	—	—	1	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	
Sikotauti	2	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
Influenssa	1	5	10	2	4	—	—	—	—	6	1	31	—	—	12	4	—	—	—	—	—	76	
Suolistotulehdukset	110	—	1	—	1	—	3	—	9	1	1	1	—	7	—	—	1	—	—	—	—	135	
Angiina	84	10	1	2	1	—	—	4	3	8	8	3	7	31	2	2	1	—	—	—	4	171	
Kuumeinen nuha-, nielu- ja yskä- katarri	569	45	12	3	18	31	8	18	11	19	20	34	—	36	2	3	8	—	—	—	10	847	
Keuhkokuume	12	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	
Korvatulehdukset	75	2	—	2	3	1	—	—	—	—	—	5	1	11	5	1	1	—	—	—	—	109	
Silmätulehdukset	13	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	20	
Ihottumat	24	—	—	1	1	1	2	3	2	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	39	
Paiseet	7	3	1	—	—	3	5	—	1	1	1	4	—	3	4	—	—	—	—	—	—	33	
Tapaturmat	8	2	4	6	2	3	3	5	6	3	4	24	—	17	—	6	6	—	—	—	—	99	
Suutulehdukset	5	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	
Gonorrhea	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	
Muut taudit	9	1	1	—	—	—	—	2	1	5	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
Yhteensä	978	78	33	16	33	49	27	49	40	45	36	112	8	110	25	17	18	—	—	—	14	1 688	
Tub.tarkastukset	90	—	—	—	10	44	10	38	17	13	27	7	—	132	—	—	—	—	—	—	—	15	403
Sairaalahoitoon lähetettyjä	39	—	—	1	2	2	1	1	3	2	—	6	2	8	4	1	—	—	—	—	—	1	73
Poliklinikoilla käynnit	80	4	30	6	17	15	18	34	15	9	2	26	—	46	34	6	23	—	—	—	—	5	370
Kuolemantapaukset	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	

Lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten menot ja tulot

Laitokset on seuraavassa taulukossa ryhmitelty siten, että A-ryhmässä ovat lastenkotityyppiset laitokset, B-ryhmässä erityislastenkodit, joissa oli oma kansakoulu, C-ryhmässä vajaamielisiä hoitaneet lastenkodit, D-ryhmässä vajaamielislaitos ja E-ryhmässä vajaamielisten päivähuoltolat.

Kustannukset jakaantuivat lasta ja päivää kohden seuraavasti:

	Vahvis- tettu paik- kaluku	Auki- olo- päivät	Hoito- päivien määrä	Käyt- tö- pro- sentti	Bruttomenot					Tulot					Netto- menot
					Palkat	Huoneisto ¹⁾	Ravinto	Muut	Yh- teensä	Valtion- apu	Huoneisto- tulot ²⁾	Ateria- kor- vaukset	Muut tulot ³⁾	Yh- teensä	
					mk										
<i>A-laitokset</i>															
Sofianlehdon vastaanottokoti ...	227	82 855	71 535	86.3	16.11	3.47	2.18	2.08	23.84	-76	-37	-50	-01	1.64	22.20
Herttoniemen vastaanottokoti	14	5 110	4 583	89.7	16.16	2.93	2.48	1.88	23.45	-61	-69	-80	-	2.10	21.35
Hyvösen lastenkoti	33	12 045	11 418	94.8	11.54	4.80	2.23	2.51	21.08	-55	-30	-20	-01	1.06	20.02
Malmin lastenkoti	37	13 505	14 092	104.3	10.72	1.71	2.10	1.90	16.43	-55	-34	-55	-01	1.45	14.98
Kallion nuorisokoti	28	10 220	9 004	88.1	8.73	4.71	2.40	2.62	18.46	-58	-69	-12	-03	1.42	17.04
Töölön nuorisokoti	12	4 380	4 012	91.6	6.45	3.16	2.37	2.66	14.64	-19	-52	-17	-52	1.40	13.24
Kaarelan nuorisokoti	15	5 475	4 853	88.6	8.15	3.49	2.38	2.00	16.02	-23	-36	-09	1.13	1.81	14.21
Taivallahden nuorisokoti	17	6 205	5 768	92.9	9.45	8.72 ⁴⁾	3.73 ⁵⁾	2.20	24.10	-15	7.64	3.07	-69	11.55	12.55
Koskentuvan nuorisokoti	16	5 840	4 376	74.9	7.96	4.73	2.64	7.16 ⁶⁾	22.49	-	-64	-16	-37	1.17	21.32
Yhteensä ja keskimäärin	399	145 635	129 641	89.0	13.44 (61.7 %)	3.73 (17.1 %)	2.30 (10.5 %)	2.32 (10.7 %)	21.79	-61	-73	-54	-11	1.99	19.80
<i>B-laitokset</i>															
Outamon vastaanottokoti	30	10 950	8 535	77.9	26.60	18.29	3.60	4.35	52.84	-51	2.76	-52	-03	3.82	49.02
Vastaanottokoti Lemmilä	15	5 475	4 673	85.3	17.29	5.44	2.48	2.74	27.95	-62	-70	-19	-	1.51	26.44
Mellunkylän vastaanottokoti	15	5 475	4 813	87.9	16.06	4.85	2.82	2.49	26.22	-57	-53	-25	-05	1.40	24.82
Metsäkummun hoitokoti	15	5 475	5 125	93.6	20.62	3.31	3.04	4.00	30.97	-77	-09	-27	-	1.13	29.84
Oppilaskoti Toivola	96	35 040	30 105	85.9	14.38	8.82	2.32	1.96	27.48	-71	1.06	-23	-01	2.01	25.47
Yhteensä ja keskimäärin	171	62 415	53 251	85.3	17.35 (54.5 %)	9.15 (28.8 %)	2.65 (8.3 %)	2.66 (8.4 %)	31.81	-66	1.16	-28	-02	2.12	29.69
<i>C-laitokset</i>															
Kullatorpan lastenkoti	21	7 665	9 189	119.8	15.04	1.97	2.08	1.55	20.64	-35	-30	-41	-	1.06	19.58
Päivölän lastenkoti	16	5 840	6 893	119.0	12.42	3.42	2.19	1.85	19.88	-77	-38	-42	-	1.57	18.31
Yhteensä ja keskimäärin	37	13 505	16 082	119.1	13.91 (68.5 %)	2.59 (12.7 %)	2.13 (10.5 %)	1.68 (8.3 %)	20.31	-53	-33	-41	-	1.27	19.04
<i>D-laitokset</i>															
Nukarin lastenkoti	30	10 950	11 537	105.4	12.17	3.74	1.69	1.63	19.23	8.21	-58	-47	-01	9.27	9.96
Yhteensä ja keskimäärin	30	10 950	11 537	105.4	12.17 (63.3 %)	3.74 (19.4 %)	1.69 (8.8 %)	1.63 (8.5 %)	19.23	8.21	-58	-47	-01	9.27	9.96
<i>E-laitokset</i>															
Päivähuoltola Tyynelä	60	13 500	8 973	66.5	8.36	2.66	1.86	1.55	14.43	6.99	-	-	-	6.99	7.44
Päivähuoltola Vantaala	42	12 642	9 768	77.3	7.58	2.13	-0.90	2.18	12.79	5.61	-05	-05	-	5.71	7.08
Käpylän koulu- ja työkeskus	65	14 452	13 194	91.3	7.52	1.54	1.11	2.21	12.38	5.94	-	-04	-63	6.61	5.77
Yhteensä ja keskimäärin	167	40 594	31 935	78.6	7.77 (59.4 %)	2.04 (15.6 %)	1.26 (9.6 %)	2.01 (15.4 %)	13.08	6.13	-02	-03	-26	6.44	6.64
Kaikkiaan ja keskimäärin	804	273 099	242 446	88.7	13.52 (59.8 %)	4.62 (20.4 %)	2.20 (9.7 %)	2.28 (10.1 %)	22.62	1.71	-70	-40	-09	2.90	19.72

¹⁾ Huoneistomenot ovat käytössä olevan kiinteistön pääoman poisto ja korko tai vuokrat sekä lämmitys- ja siivousmenot. — ²⁾ Huoneistotuloihin sisältyvät perityt vuokrat ja virka-asuntojen luontoisetukorvaukset. — ³⁾ Nuorisokodeissa on laskettu mm. huollettavien ansiotuloista saatu hyvitys; Käpylän koulu- ja työkeskuksessa mm. työsuorituksista saadut tulot. — ⁴⁾ Taivallahden nuorisokodin huoneistomenoihin sisältyvät kiinteistön Väinämöisenkatu 27 kaikki huoneistomenot. Vastaavasti Päivähuoltola Tyynelän ja kaupunginarkiston hallitsemista huonetuloista suoritettavat tilitysvuokrat sisältyvät Taivallahden nuorisokodin huoneistotuloihin. — ⁵⁾ Menoihin sisältyvät myös Päivähuoltola Tyynelän ravintomenot, joista hyvitys sarakkeessa Ateriamaksut. —